

§ 12 Miljøgodkendelse af svineproduktion

Blans Nørremark 34, 6400 Sønderborg

*Meddelt:
20. maj 2009*

*Sønderborg Kommune
Landbrugsgruppen*

KOMMUNENS AFGØRELSE:

Sønderborg Kommune meddeler miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 12 stk. 2 på Blans Nørremark 34, 6400 Sønderborg til udvidelse af dyreholdet til 7187 slagtesvin (30-114 kg) svarende til 248,5 DE.

Godkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af den miljøtekniske redegørelse, kommunens vurdering og vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige alle anlæg samt bedriftens samlede arealer.

GODKENDELSEN ER UDARBEJDET AF:

Sønderborg Kommune
Landbrugsgruppen
Natur, Miljø og Byg
Rådhusstorvet 10
6400 Sønderborg

Sagsbehandler:	Vibeke Ring Kuntz
Arealdel:	Vibeke Ring Kuntz
Sag nr.:	07/2150
KS:	EHLH/TC

INDHOLDSFORTEGNELSE

BESKRIVELSE OG VURDERING AF EJENDOMMEN	1
1. INDLEDNING	1
2. IKKE-TEKNISK RESUMÉ	1
3. ANSØGER OG EJERFORHOLD	2
4. HUSDYRBRUGET	2
5. BELIGGENHED	3
5.1 Generelle afstande.....	3
5.2 Planmæssige forhold.....	3
5.3 Indpasning i landskabet.....	4
6. BYGNINGER	5
7. INDRETNING OG DRIFT	5
7.1 Foder og -opbevaring.....	8
7.2 Råvarer og hjælpestoffer.....	9
8. GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING	11
8.1 Samlet gødningsproduktion og -type.....	11
8.2 Gødningshåndtering	12
9. FORURENING OG GENEPÅVIRKNINGER	14
9.1 Ammoniak	14
9.2 Lugt	16
9.3 Lys	18
9.4 Støj og vibrationer.....	18
9.5 Støv	19
9.6 Til- og frakørsel	19
9.7 Skadedyr	20
9.8 Spildevand og overfladevand.....	20
9.9 Tankanlæg	21
10. AFFALD	22
11. DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD	24
12. RENERE TEKNOLOGI OG BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK, BAT	25
13. EGENKONTROL	26
14. VIRKSOMHEDENS OPHØR	27
15. ALTERNATIVER	27
BESKRIVELSE OG VURDERING AF AREALERNE	28
16. VURDERING AF AREALER	28
16.1 Udbringningsarealer	28
16.2 Arealer i Aabenraa Kommune	30
16.3 Lokalisering og planmæssige forhold	31
16.4 Harmoniareal	31
16.5 Beregninger for arealerne - fosfor.....	32
16.6 Beregninger for arealerne - nitrat (Overfladevand)	32
16.7 Beregninger for arealerne - nitrat (Grundvand)	33
16.8 Beskyttet natur	33

16.9	Vandløb.....	34
16.10	Bilag IV arter og Natura 2000.....	35
17.	GENERELLE REGLER	37
18.	HØRING	37
19.	KONKLUSION	37
20.	VILKÅR FOR EJENDOMMEN	39
	Husdyrholdet, staldanlæg og drift	39
	Husdyrholdet og staldanlæg	39
	Ventilation.....	40
	Foder.....	40
	Råvarer og hjælpestoffer	40
	Driftsforstyrrelser eller uheld	41
	Gødningsproduktion og – håndtering.....	41
	Flydende husdyrgødning.....	41
	Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg.....	42
	Støj fra anlægget og maskiner	42
	Støv fra anlæg og maskiner	42
	Transport.....	43
	Spildevand.....	43
	Affald	43
	Ophør.....	43
21.	VILKÅR FOR AREALERNE	43
22.	VILKÅR FOR TANKANLÆG.....	44
	KLAGE.....	48
	GENERELT	48
	KLAGEVEJLEDNING.....	49

BILAG

1. Kort over afstande fra ejendommen
2. Oversigt over ejendommen
3. Natur inden for 1000 meter fra anlægget
4. Kort med angivelse af støjkloder
5. Udbringningsarealer og transportveje
6. Afløbsforhold
7. BCaft-11 Naturtyper og zonestatus
8. Diverse kort over naturtyper
9. Natura 2000 ved Kobberholm
10. Lovgrundlag
11. Beredskabsplan

BESKRIVELSE OG VURDERING AF EJENDOMMEN

1. INDLEDNING

Sønderborg kommune har den 11. december 2007 modtaget ansøgning fra Hans Rostgaard Clausen om miljøgodkendelse af udvidelse og drift af husdyrproduktion på Blans Nørremark 34, 6400 Sønderborg. Ejendommen er VVM-screenet i 2001. Produktionstilladelsen er udnyttet. Ejendommen er ikke tidligere miljøgodkendt.

Miljøgodkendelsen omhandler alle miljømæssige forhold efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Godkendelsen er udarbejdet på grundlag af virksomhedens ansøgning, samt supplerende oplysninger modtaget fra Hans Rostgaard Clausen og Anny Hansen, LandboSyd. Hvor det er fundet relevant, har Sønderborg Kommune vurderet på konsekvenserne af udvidelsen, samt givet begrundelse for de opstillede vilkår.

Ansøgningen har været offentliggjort i Sønderborg Ugeavis i marts 2008. Der er i foroffentlighedsperioden ikke indløbet kommentarer til sagen. Et udkast til godkendelsen har været i høring hos ejer/ansøger Hans Rostgaard Clausen og rådgiver Anny Hansen LandboSyd samt berørte parter. Der er indkommet 5 høringssvar i høringsperioden.

Afgørelsen er offentliggjort i Sønderborg og Aabenraa Ugeavis og på Sønderborg Kommunes hjemmeside: www.sonderborg.dk, d. 20. maj 2009

2. IKKE-TEKNISK RESUMÉ

Til grund for Sønderborg Kommunens behandling af sagen ligger ansøgning om udvidelse af slagtesvinebrug, beliggende Blans Nørremark 34, 6400 Sønderborg. Det nuværende tilladte dyrehold er på 5976 slagtesvin 30-102 kg (195 DE). Det ansøgte dyrehold er på 7187 slagtesvin 30-114 kg. Dette svarer til 248,5 DE efter gældende omregningsfaktor, jf. bilag 1 i *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.*

Der vil ikke ske bygningsmæssige udvidelser. En eksisterende bygning (nr. 11 på bilag 2) vil blive indrettet til slagtesvinestald. Bygningen vil blive indrettet, så snart de nødvendige tilladelser foreligger. Der søges ligeledes om tilladelse til at etablere en vaske-/påfyldplads imellem de to gyllebeholdere.

Ejendommen ligger nordvest for Blans med marker grænsende op til Als fjord. Afstanden til nærmeste nabo er 240 meter. Nærmeste samlede bebyggelse er Neder Blåkrog, der ligger 600 meter mod vest. Nærmeste byzone er Blans, hvortil der er 1900 meter. Der er foretaget en lugtberegning, der viser, at lugtkrav til nærmeste nabo overholdelse ved den ansøgte produktion er overholdt.

Udvidelsen medfører et stigende antal transporter. Der kommer desuden et øget ressourceforbrug. Antallet af transporter øges med ca. 17 %, og er stort set proportionalt med udvidelsen.

Ansøger råder over ca. 74,6 ha ejede udbringningsarealer samt 23,8 ha forpagtede arealer. Til udbringning af gylle fra svineproduktionen er der desuden gylleaftaler til 111,1 DE. En af gyllemodtagerne driver sin ejendom økologisk. En del af arealerne ligger i Aabenraa Kommune, der har vurderet på disse arealer.

Ammoniakreduktionskravet på 15 % overholdes ved hjælp af en effektiv fodring med anvendelse af type 2 korrektion på højst 0,954 svarende til 2,87 FE/kg tilvækst i gennemsnit fra 30-114 kg.

Alternativet til udvidelsen er den nuværende produktion (0-alternativet)

Ansøger har redegjort for implementeringen af BAT. Sønderborg Kommune vurderer samlet set, med baggrund i de enkelte redegørelser for BAT, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT, for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse, med de vilkår som i øvrigt er stillet i miljøgodkendelsen i relation til BAT.

3. ANSØGER OG EJERFORHOLD

Ansøgerens navn: Hans Rostgaard Clausen
Adresse: Blans Nørreremark 34, 6400 Sønderborg
Telefon: 74461072/40426393
E mail: Noerregaard@blans.dk
Virksomhedens navn: Nørregård
Adresse: Blans Nørreremark 34, 6400 Sønderborg
Matrikel: Blans, Ullerup nr. 192, 2, 610, 274
CVR-nr.: 13783071
P-nr.: 10038322704
CHR-nr.: 68479
Kontaktperson: Hans Rosgaard Clausen
Direkte telefon: 74461072/40426393
E-mail: Noerregaard@blans.dk

Ejer af ejendommen: Hans Rostgaard Clausen, Blans Nørreremark 34, 6400 Sønderborg
Ejer af virksomheden: Hans Rostgaard Clausen, Blans Nørreremark 34, 6400 Sønderborg

4. HUSDYRBRUGET

Ejendommens årlige dyrehold/produktion udregnet efter de gældende regler for beregning af dyreenheder udgør før og efter udvidelsen.

Tabel 1 Dyreholdets størrelse

Art og vægtklasse	Før udvidelse		Efter udvidelse	
	antal	DE	antal	DE
Slagtesvin 30-110 kg	5976	195		
Slagtesvin 30-114 kg			7187	248,5
I alt	5976	195	7187	248,5

Ansøger har yderligere en ejendom, der ligger Over Blåkrog 6, 6200 Aabenraa. Husdyrholdet på denne ejendom består på ansøgningstidspunktet af 1300 smågrise fra 7,2-30 kg og 1300 slagtesvin 30-102 kg. Desuden er der lejet en smågrisestald på Blans Nørreremark 24, 6400 Sønderborg. Her produceres 7000 smågrise fra 7-30 kg.

Ansøger har drevet ejendommen siden 1996. Stuehuset på ejendommen er fra 1888, mens staldbygningerne har meget forskellig alder.

Udvidelsen sker i eksisterende bygninger.

Det ansøgte kræver bygningsmæssige ændringer. I eksisterende bygning nr. 11 indrettes 119 stipladser. Desuden etableres vaske- og påfyldningsplads imellem de to gyllebeholdere. Den planlagte ombygning og indretning af stald forventes påbegyndt i 2010. Udvidelsen af dyreholdet påbegyndes så snart miljøgodkendelsen foreligger.

Miljømyndighedens vurdering

For at kunne kontrollere om godkendelsens vilkår om maksimalt dyrehold overholdes - med hensyn til antal, vægt og sammensætning af dyr – stilles der vilkår om, at der skal føres en driftsjournal.

5. BELIGGENHED

5.1 Generelle afstande

Tabel 2 viser en oversigtsplan med angivelse af anlæggenes placering i forhold til omgivelserne. Bilag 1 viser kort over afstande fra ejendommen.

Tabel 2 afstande

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse
Nabobeboelse	Ca. 240 m	Blans Nørremark 3
Naboskel	Ca. 240 m	Blans Nørremark 3
Levnedsmiddelvirksomhed	Ca. 2.300 m	Blans
Samlet bebyggelse i landzone	Ca. 600 m	Neder Blåkrog
Byzone	Ca. 1900 m	Blans
Sommerhusområde	Ca. 9.300 m	Købingsmark (Als)
Fælles vandindvindingsanlæg	Ca. 3.000 m	Blans
Enkelt vandindvindingsanlæg	Ca. 60 m til nærmeste stald	Egen markvandingsboring nord for stuehus
Vandløb	312 m	Tilløb til Blå Å, Bovrup bæk
Dræn	7 m	Betonplads ved stald
Sø	1400 m	Ved Over Blåkrog
Stuehus	15 m	Blans Nørremark 34
Offentlig vej	15 m fra største gyllebeholder	Blans Nørremark 34

5.2 Planmæssige forhold

Ifølge Regionplanen for Sønderjyllands Amt 2005-2016 ligger ejendommen og dens jorder i områder, som er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Derudover er ejendommen beliggende indenfor kystnærhedszonen og i værdifuldt kystlandskab samt indenfor skovbyggelinien. En del af arealerne mod vest er beliggende i udpegningen Naturområder. Der er almindelige drikkevandsinteresser i området. Ejendommen er ikke beliggende i nitratfølsomt område.

Ifølge Kommuneplan 2005– 2017 for tidligere Sundeved Kommune ligger virksomheden under den rammedel, der er nævnt som ”det åbne land”. Målsætningen for området er at

forblive landzone, samt at landbrugsbyggeri kan begrænses i forhold til fredningsbestemmelser og ved beliggenhed tæt på byerne.

Ifølge Spildevandsplan 2001/2004 for Sundeved Kommune, afleder ejendommen til vandløb nr. 7.1 der har tilløb til Blå å, Bovrup bæk. Der er skærpet renskrav til organisk stof samt nitrifikation. Regnvand samt tagvand afledes ligeledes til vandløb 7.1 tilløb Blå Å, Bovrup Bæk.

Ejendommen forsynes med vand fra Blans vandværk.

5.3 Indpasning i landskabet

Ejendommen kan ikke ses af naboer eller fra havet pga. levende hegn ud mod vejen og på begge sider af ejendommen. Mod øst stiger terrænet.

Der er 4,4 km til nærmeste § 7 område, der er et overdrev på 2,8 ha ved Varnæs vig. Til nærmeste beskyttede naturareal § 3 er der ca. 215 m. Arealet er en mose og er beliggende syd for ejendommen. Der er ca. 315 m til et § 3 vandløb beliggende vest for ejendommen. Desuden er der ca. 450-500 m til enge og moser vest for ejendommen.

Ejendommen er beliggende i kystnærhedszonen og i værdifuldt kystlandskab samt indenfor skovbyggelinien, men udenfor strandbeskyttelseslinien, klitfredningslinien og kirkebyggelinien.

En del af mark 3 er beliggende indenfor åbeskyttelseslinien.

Ejendommens eksisterende bygninger ligger i landzone.

Det nærmeste Natura 2000 område – Rode Skov/Tralskov (H83 og F68) – ligger ca. 6,5 km vest fra anlægget.

Ejendommen ligger ikke i værdifulde landskaber, uforstyrrede landskaber, værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer. Ejendommen er ikke beliggende i nærheden af rekreative interesseområder eller skovrejsningsområde.

Der er ingen fredede områder i nærheden af ejendommen. Der er beskyttede sten og jorddiger i området, men ikke i nærheden af ejendommen eller dennes arealer.

Miljømyndighedens vurdering

Ejendommen overholder alle afstandskrav i § 8 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* på nær kravet om 15 meter til nærmeste dræn. Det nærmeste dræn er beliggende 7 meter fra ældre stald, på betonplads ved udleveringsrum. For at undgå tilførsel af miljøfremmede stoffer til vandmiljøet, sættes der vilkår om, at der ikke må vaskes maskiner, påfyldes sprøjte eller håndteres andre miljøfremmede stoffer herunder gødning på denne betonplads ved udleveringsrampen. Der er i beredskabsplanen en beskrivelse af procedure ved gylleudslip fra gyllebeholderne. Både afløb og stald er eksisterende, og det vurderes, at der ikke er særlig risiko for af tilførsel af miljøfremmede stoffer til vandmiljøet, når ovenstående vilkår overholdes.

Miljømyndigheden vurderer, at det ikke er relevant at stille yderligere vilkår i forhold til placeringen, da udvidelsen sker i eksisterende bygninger, og ejendommen ikke er synlig for naboer og fra stranden. Der stilles vilkår om, at levende hegn skal vedligeholdes, for at ejendommen fortsat kan ligge i ”skjul”.

6. BYGNINGER

Ejendommens bebyggede erhvervsareal er på ansøgningstidspunktet ifølge BBR opgjort til 2842 m².

Bilag 2 viser en tegning over den samlede virksomhed.

Oplysninger om bygningernes grundplan, bygningshøjde, taghældninger, bygningsmaterialer og farver m.v. fremgår af tabel 3:

Tabel 3 Bygninger

Nr	Bygning	Grundplan	Bygningshøjde	Taghældning	Bygningsmaterialer /farver	Ændringer
1	Stuehus	Ca. 360 m ²	8 m	45 °	Hvidkalkede mure tag af skifer	Uændret
2	Maskinhus	Ca. 480 m ²	6 m	45 °/ 20 °	Gule mursten/ grønne stålplader. Tag af grå eternit	Uændret
3	Garage	32 m ²	3 m	5 °	Træ. Tag af blikplader	Uændret
4	Stald og lade	Ca. 400 m ²	10 m	45 °	Gule mursten. Tag af grå eternit	Uændret
5	Nyeste stald	Ca. 967 m ²	7 m	30 °	Gule mursten. Tag af grå eternit	Uændret
6	Stald	Ca. 226 m ²	10 m	45 °	Gule mursten. Tag af grå eternit/aluplader	Uændret
7	Gyllebeholder 4 m dyb	800 m ³ / 200 m ²	1,5 m		Beton	Uændret
8	Gyllebeholder 5 m dyb	3000m ³ / 600 m ²	2,5		Beton/søsten	Uændret
9	2 siloer á 30 tons	Ca. 2x7 m ²	10 m		Hvid glasfiber	Uændret
10	Forbeholder	Ca. 50 m ³	1 m		Beton	Uændret
11	Tom bygning	Ca. 216 m ²	7 m	3 °	Gule mursten. Tag af grå eternit	Stald indrettes i eksisterende bygning
12	Vaske og påfyldeplads	Ca. 75 m ²			Beton	Ny

*Grundplan og bygningshøjde er uændret med mindre andet er nævnt

Miljømyndighedens vurdering

Bygning 11 skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen. Vilkår til vaskeplads er stillet under afsnit vedr. spildevand og overfladevand

Da ændringerne sker i eksisterende byggeri vurderes det, at der ikke er behov for at stille supplerende vilkår.

7. INDRETNING OG DRIFT

Landbruget drives som et konventionelt landbrug med husdyrproduktion uden nogen bivirksomhed og biproduktion. Produktion af slagtesvinene foregår i sektionerede stalde. Der er i alt 10 sektioner, når den sidste bygning er indrettet. Der fyldes 5 sektioner hver 14. uge. Der køres således alt ind/alt ud på 5 sektioner af gangen.

Bygninger, antal stipladser samt maksimal ventilation m.v. fremgår af følgende tabel 4.

Tabel 4 Indretning og drift

Bygning nr. (bilag x)	Anvendelse	Antal stipladser Før/efter	Staldsystem	Udmugningssystem
1	Stuehus			
2	Maskinhus			
3	Garage			
4	Stald/lade med kornsilo	360/360	Fuldspaltegulv	Vakuumsystem (træk og slip)
5	Stald	1000+250/ 1000+250	Drænet gulv + spalter (33/67)/fuldspalter	Vakuumsystem (træk og slip)
6	Stald	336/336	Fuldspaltegulv	Vakuumsystem (træk og slip)
7	Gyllebeholder 800 m ³			
8	Gyllebeholder 3000 m ³			
9	2 siloer			
10	Forbeholder 50 m ³			
11	Indrettes til stald	0/119	Drænet gulv+spalter (33/67)	Vakuumsystem (træk og slip)
12	Vaske- og påfyldplads			

Tabel 5 Ventilationsanlæg

Bygning nr. (bilagx)	Ventilationstype	Antal afkast	Placering af afkast	Maksimal ventilation m ³ /h
4	Undertryk med vægventiler (multistep)	4	På tagfladen, bygningshøjde 10 m	45.000 m ³ /h fordelt på 2 sektioner
5	Undertryk med vægventiler (multistep)	10	I og ved kip, bygningshøjde 10 m, afksthøjde over tagryg 0,5 m	156.250 m ³ /h fordelt på 5 sektioner
6	Undertryk med vægventiler (multistep)	4	I kip, bygningshøjde 7 m, afksthøjde over tagryg 0,5 m	42.000 m ³ /h fordelt på 2 sektioner
11	Undertryk med vægventiler (multistep)	2	I eller ved kip, bygningshøjde 7 m afksthøjde over tagryg 0,5 m	31.250 m ³ /h

Tabel 5 viser ventilationsanlæggene. Den faktiske kapacitet af ventilationsanlæggene kendes ikke. Da anlæggene er dimensioneret ud fra staldens størrelse og antal stipladser, er ventilationen regnet ud fra et ventilationsbehov på 125 m³/h pr. slagtesvin. Ventilationsanlæggenes placering fremgår af bilag 4.

Mekanisk ventilationssystem rengøres efter hvert hold slagtesvin hver 14. uge. Herved fjernes snavs der kan yde modstand og øge strømforbruget. Al ventilation er styret af et

temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget. Der installeres lavenergiventilator i ny staldsektion, og der anvendes undertryksventilation med nødopluk, som er mere strømbesparende end f.eks. ligetryksventilation. Desuden anvendes varme fra staldene til opvarmning af stuehus vha. varmegenvindingsanlæg.

I alle stalde er indgangsvægten 30 kg og afgangsvægten 114 kg. Det betyder, at den gennemsnitlige vægt ved maksimal belægning højst vil være ca. 72 kg.

Der er etableret overbrusning i alle stalde. Staldene vaskes med højtryksrensere mellem hvert hold og desinficeres herefter. I øjeblikket bruges Virocid fra DLG, men dette middel kan dog blive udskiftet. Midlet er et bredspektret desinfektionsmiddel baseret på gluteraldehyd og kvartenære ammoniumforbindelser.

Den oprindelige bygningsmasse, som bl.a. indeholder de ældste (nordligste) staldafsnit, er meget gammel. Ansøger gætter på at den er bygget i 1910. Disse bygninger er totalrenoveret i ca. 1972. Staldindretningen, herunder gyllekummerne, er fra ca. 1998/1999.

I ca. 1973 er der mod øst opført tilbygning med stald. Staldindretningen og kummerne er også fra ca. 1998/1999.

I 2004 er opført endnu en tilbygning til stald. Den del af tilbygningen som ligger tættest på de øvrige staldafsnit blev straks indrettet til stald. Den yderste (østligste) del af bygningen er endnu ikke stald. I forbindelse med udvidelsen indrettes der også stald i den sidste del af bygningen.

BAT og staldsystemer

Med hensyn til BAT og staldsystemer så er der forskellige definitioner på, hvad BAT er. Der er både referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), BAT byggebladene samt www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT:

- Et fuldspaltet gulv med vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle.
- Et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- Et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

Ifølge Dansk Svineproduktion har staldtyper med gyllekanaler med skrå vægge og skrånende gødningskakter samt stier med et centralt konvekst massivt gulv ikke har fundet udbredelse i Danmark.

Eksisterende stalde på Blans Nørreremark 34 er dels med fuldspaltet gulv med vakuumsystem og dels med drænet gulv og spalter (33/67) med vakuumsystem. Ny staldsektion ønskes indrettet med drænet gulv og spalter (33/67) med vakuumsystem. Hvor ofte "hyppig fjernelse" er, er ikke nærmere defineret i BREF. På Blans Nørreremark 34 udsluses gyllen ca. hver 4. uge (mellem kl. 8-10 om formiddagen).

Endvidere findes der 3 BAT-byggeblade:

- Delvist spaltegulv med 1/3 spaltegulvsareal
- Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund
- Luftvasker med syre, rensning af 60 % afgangsluft.

Ansøger har følgende kommentarer til disse BAT-teknikker:

Luftvaskeren med syre er så dyr at etablere, at specielt, med den nuværende indtjening på slagtesvineproduktion, reelt ikke er proportionelt at etablere, hverken for landmanden eller branchen som helhed. Desuden må det vurderes, at der ikke umiddelbart er problemer med ammoniakdepositionen i området.

De første 2 gulvtyper kunne i princippet godt etableres. Hovedsagelig sker udvidelsen i eksisterende stalde, og det er ikke på nuværende tidspunkt aktuelt at ændre på andelen af spaltegulv eller etablere køling og skrabere. Begge dele ville kræve en total reovering af staldene.

Ud over BREF og BAT-byggebladene er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger. Med de angivne fodertilpasninger, kommer systemet til den konklusion, at ammoniakreduktionskravet er overholdt. Ammoniakreduktionskravet er politisk vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk.

BAT i forbindelse med ventilation:

Ved nye stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at anvende naturlig ventilation, hvor dette er muligt. For mekanisk ventilerede stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Modstand i ventilationssystemer undgås gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.

Miljømyndighedens vurdering

Det er miljømyndighedens vurdering at eksisterende staldsystem lever op til BAT, og kan fortsætte indtil videre. Et nyt staldafsnit med drænet gulv og spalter (33/67) med vakuumsystem kan etableres. Da der er fuld kumme under spaltegulvet kan den miljømæssige påvirkning sidestilles med et fuldspaltegulv. Da fuldspaltegulv med vakuumsystem ifølge BREF er BAT, lever gulvet op til BAT-kravet. Renovering af staldene vil kræve en miljøgodkendelse. Der vil til den tid blive taget højde for BAT i forhold til de mulige driftsmæssige og økonomiske rammer.

Da det nye staldafsnit indrettes i en eksisterende bygning, er det ikke muligt med naturlig ventilation, da bygningens udformning og placering ligger fast.

Det mekaniske ventilationssystem er styret af et temperaturregulerende styringssystem og der installeres lavenergiventilator i ny staldsektion. Ventilationssystemet efterses og rengøres efter hvert hold, dvs. med 12-14 ugers mellemrum. Det er derfor miljømyndighedens vurdering at ventilationen af staldene lever op til BAT.

Der stilles vilkår om, at nye afkast skal føres minimum 1 meter over tagryg, samt have lodret afkast, da dette giver en større fortynding af lugt. Dette gælder også for bygning 11, der indrettes til stald, da denne ligger tættest på nabo.

7.1 Foder og –opbevaring

Der anvendes tørfoder til alle slagtesvin. Foderet opbevares i to udendørs siloer. Desuden er der kornsilo i laden og over loftet på stalden. Ansøger blander ikke selv foder.

Ansøger opfylder kravet om 15 % ammoniak reduktion ved en effektiv fodring med anvendelse af type 2 korrektion på højst 0,954 svarende til 2,87 FE/kg tilvækst i gennemsnit fra 30-114 kg. Da afgangsvægten for slagtesvinene øges i ansøgningen fra 102 kg

til 114 kg, vil det ifølge fodernormen medføre at FE pr. kg tilvækst øges til 2,97. Da det i ansøgningen fremgår, at der max. anvendes 2,87 FE/kg tilvækst, opfyldes ammoniakreduktionskravet på 15 % således.

IT-systemet beregner herefter at ammoniakreduktionskravet på de 15 % er overholdt med et plus på 24 kg N/år. It-systemet beregner at meremissionen (med det valgte staldsystem og uden foderkorrektion) fra anlægget er på 1016,7 kg N / år. Tilsvarende beregner IT-systemet at meremission fra anlægget er på 701,5 kg N/år når der anvendes foderkorrektion (2,87 FE/kg tilvækst)

Foderkorrektionen medfører således en ammoniakreduktion på 309,2 kg N / år.

BAT vedr. foder

Ansøger oplyser, at foderets indhold af råprotein og totalfosfor er på niveau med BAT jf. referencedokumentet for bedst tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ og svineproduktion (BREF). Der må således højst være 15-17 % råprotein og 0,45-0,55 % totalfosfor i foderet for slagtesvin 25-50 kg og maks. 14-15 % råprotein og 0,38-0,49 % totalfosfor i foderet for slagtesvin 50-110 kg.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at ansøger opfylder kravet om 15 % ammoniak reduktion ved en effektiv fodring med anvendelse af type 2 korrektion på højst 0,954 fra 30-114 kg.

Der stilles vilkår om en type 2 korrektion på højst 0,954 på baggrund af følgende formel:

$$\left(\left(\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FEsv} / 6250 \right) - \left(\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt} \right) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst} \right) / \left(\left(\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt} \right) \times \left(20,95 + 0,177 \times \left(\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt} \right) \right) / 1000 \right)$$

For at leve op til BAT for godt landmandsskab stilles der vilkår om, at der skal føres journal over mængden af husdyrfoder samt opstået spild.

Sønderborg Kommune vurderer, at ansøger anvender BAT i tilstrækkeligt omfang på foder, hvis ovennævnte vilkår overholdes.

7.2 Råvarer og hjælpestoffer

I forbindelse med drift af ejendommen og den beskrevne husdyrproduktion før og efter udvidelsen, er der skønnet at være et forbrug af råvarer og hjælpestoffer som angivet nedenfor.

Tabel 6. Forbrug af råvarer og hjælpestoffer

Middel	Før udvidelse mængde pr. år	Efter udvidelse mængde pr. år
El til produktionen	75.000 kWh	80.000 kWh
Fyringsolie til produktionen	1.000 l	1.100 l
Diesellole til produktionen	14.000 l	14.100 l
Fyringsolie til beboelse	0-50 l	0-50 l
Vandforbrug, drikkevand i produktionen	4.100 m ³	5.200 m ³
Vandforbrug til vask af stalde	Ca. 200 m ³	Ca. 230 m ³
Vandforbrug beboelse	170 m ³	170 m ³
Rengøring af maskiner	10 m ³	10 m ³
Sprøjtning	50 m ³	50 m ³

Der er herudover en indvindingstilladelse på 25.000 m³ til markvanding

Der er ikke oplyst mængder af bekæmpelsesmidler og kunstgødning. Mængden af sprøjtemidler varierer fra år til år pga. variation i afgrøde, insekt- og svampeangreb mv. Mængden af kunstgødning varierer fra år til år som følge af variation i afgrøde på den enkelte jordbundstype, mængden af produceret husdyrgødning, variation i kvælstofnorm mv.

Stuehuset opvarmes ved hjælp af varmegenvinding fra stalden. Der er et oliefyr med tilhørende olietank som reservevarmekilde.

Ud fra normtal i håndbog for svinehold samt oplysninger fra Finn Udesen DSP beregnes et forventet vandforbrug på 4.999 m³ (+/- 25 %) og forventet el forbrug på ca. 95.500 kWh ved en produktion på 7.187 slagtesvin (30-114 kg).

BAT på energi og vandforbrug

Det er BAT at reducere energiforbrug og vandforbrug ved at gøre alt det følgende:

- Anvende lavenergi-belysning
- Ventilere staldene som beskrevet i kapitel 7: Indretning og drift.
- Rengøring af stald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller batch. Spulevand løber typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
- Udførelse af regelmæssigt kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandforbrug gennem måling af forbrug.
- Detektering og reparation af lækager.

Følgende er oplyst for virksomheden:

I alle stalde er der lavenergibelysning med lysstofrør. Lyset i staldene er tændt efter behov ved fodring ca. 2 x 2 timer dagligt. Dog er lyset i vintermånederne tændt så kravet til dyrevelfærd på 8 timer med 40 lux er overholdt. Der er installeret et Funki styringssystem med automatisk tænd og sluk.

Drikkenipler er placeret over fodertruget, for herved at spare på vandet. Ved vask af stalde sættes først i blød med iblødsætningsanlægget, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætningsanlægget og højtryksrenseren sparer på vandet. Vandforbruget måles ikke, men alle stalde kontrolleres dagligt for at sikre at alt er i orden. Små reparationer ordnes med det samme eller der tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Miljømyndighedens vurdering

Sammenlignet med normen har ejendommen et relativt lille elforbrug. Vandforbruget ligger indenfor + 25 % af forventet vandforbrug.

For at sikre en god udnyttelse af ressourcerne stilles der vilkår om, at hvis elforbruget stiger over 95.500 kWh årligt, skal ejendommen gennemgås ved et energieftersyn. Energieftersynet er gratis og fås ved henvendelse hos dit elselskab.

Det stilles vilkår om, at besøgsrapporten fra et eventuelt energieftersyn skal fremsendes miljømyndigheden. Der stilles også vilkår om, at hvis en eventuel besøgsrapport viser energiforbedringer, som via besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal disse udføres senest 2 år efter modtagelsen af rapporten.

For at miljømyndigheden kan kontrollere elforbruget skal det dokumenteres, for eksempel ved fremvisning af elregning. Dokumentation skal gemmes mindst 5 år og fremvises miljømyndigheden på forlangende.

For at sikre at der sker en god udnyttelse af ressourcerne og at eventuelle uregelmæssigheder opdages, stilles der vilkår om, at der skal føres journal over energiforbrug (el, fyringsolie, diesellole).

For at sikre at virksomheden lever op til kravene til BAT, stilles der vilkår om, at der skal udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget og at vandforbruget skal registreres gennem måling af forbrug mindst en gang årligt. Der skal føres journal over vandforbrug.

Det er miljømyndighedens vurdering af virksomheden lever på til kravene til BAT for energi og vandforbrug, hvis ovenstående vilkår overholdes og virksomheden i øvrigt drives som beskrevet.

Der er ikke angivet nøjagtigt hvilke typer bekæmpelsesmidler og kunstgødning, der anvendes på virksomheden. For at sikre mod forurening fra spild af flydende handelsgødning, stilles der vilkår om, at det skal opbevares i tanke på fast plads med afløb til gyllebeholder.

For at minimere risikoen for forurening, stilles vilkår i forhold til håndtering af smøremidler, kemikalier, medicin samt tankning af diesel.

8. GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBLING

8.1 Samlet gødningsproduktion og -type

Der er indsendt en kapacitetserklæring i forbindelse med ansøgningen. Den beregnede gødningsmængde (inklusive rengøringsvand, drikkevandsspild og regnvand på gyllebeholdere) er på 4.332 m³ pr. år se tabel 7. I forbindelse med godkendelsen etableres en vaske/påfyldningsplads med afløb til gyllebeholder. Pladsen forventes at blive på ca. 75 m². Vaskevand og overfladevand fra pladsen vil være på maksimalt 100 m³ pr. år tilsammen.

Tabel 7 Gødningstyper og -mængder

Gødningstype	Før udvidelsen		Efter udvidelsen	
	Flydende gødning [m ³]	Fast gødning [m ³]	Flydende gødning [m ³]	Fast gødning [m ³]
Svinegylle (incl. vand)	3367	0	4432	0
Total	3367		4432	

Der modtages ingen husdyrgødning fra andre ejendomme. Der modtages heller ikke slam eller andre affaldsprodukter til udbringning på arealerne.

Der opbevares ikke gødning på andre ejendomme, men der fraføres husdyrgødning til udbringning på 3-mands arealer.

8.2 Gødningshåndtering

Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet opgøres til 3.324 m³. Opbevaringsanlæggene fremgår af tabel 8:

Tabel 8 Opbevaringsanlæg

Opbevaringsanlæg	Opførelse	Før udvidelse		Efter udvidelse	
		Flydende rumfang [m ³]	Fast rumfang [m ³]	Flydende rumfang [m ³]	Fast rumfang [m ³]
Gyllebeholder	1982	800		800	
Gyllebeholder	2000	3000		3000	
Forbeholder	Ca. 1970	50		50	
Gyllekanaler		650		750	
Total		4500		4600	

Begge gyllebeholdere er omfattet af 10 års kontrol. Beholderne er fra 1982 og 2000 og er begge kontrolleret i 2008. Der var ingen bemærkninger ved kontrollen.

Ved produktion af 4.432 m³ gylle pr. år er der dermed kapacitet til 12,5 måneder.

Bedst tilgængelig opbevaringsteknik

Med hensyn til BAT og gødningsopbevaring så er BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF):

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger
- lageret skal tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år
- beholderens bund og vægge skal være tætte og beskyttet mod tæring
- der skal være dobbelte ventiler ved alle ventiludgange fra lageret
- gyllen røres kun lige før tømning af beholderen
- beholderen skal dækkes ved fast låg, tag eller telt - eller der skal være flydelag, som fx snittet halm, naturlig udtørringsskorpe, leca eller flydedug
- en lagune med tæt bund og vægge og med plastikdække

Følgende er oplyst for virksomheden:

Kanaler, forbeholder og gyllebeholderne er udført i materialer, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger og som er tætte og beskyttet mod tæring. Gyllebeholderne er omfattet af 10 års beholderkontrol.

Gylleholdere tømmes hvert år og omrøres kun i forbindelse med udbringningen.

Til flydelag anvendes snittet halm. Begge beholdere er forsynet med et dykket indløb.

Bedst tilgængelig udbringningsteknik

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Tiltag:

- Minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødning med afgrødens forventede krav.
- Tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift.
- Ikke tilføre gødning til stejlt hældende marker
- Ikke tilføre gødning på arealer der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet, 2 meter bræmmer)
- Ved gylleudbringning på landbrugsjord er det BAT med dyb nedfældning eller slangeudlægning. Ved slangeudlægning skal gylle indarbejdes inden for 4 timer (krav om indarbejdelse gælder kun for jord, som er let at opdyrke).
- Gødning skal spredes så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted.
- Der må ikke tilføres gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket.
- Spredningen af gylle skal håndteres således at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:
- Gødning spredes i løbet af dagen, hvor det er mindre sandsynligt at folk er hjemme desuden undgås weekender og helligdage.
- Opmærksom på vindretning i forhold til nabohuse.

Følgende er oplyst for virksomheden:

Ved hjælp af mark og gødningsplaner tilpasses mængden af gødning til den enkelte afgrødes forventede behov. Der tages blandt andet højde for jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet eller snedækket arealer. Til vandløb holdes altid minimum 2 meter bræmmer.

Omrøring af gyllen sker kun lige inden udbringning. Der udbringes kun gylle på hverdage og hvis der er kendskab til, at der er større fester i nabolaget udbringes heller ikke op til dem. Da udbringningen altid forgår på veletablerede afgrøder, minimeres lugtgenerne og ammoniakfordampningen, da der fordamper mindre og gyllen optages hurtigere i planterne.

Udbringningen sker normalt med 25 tons gyllevogne med slæbeslanger. Nord for Blans Nørremark benyttes så vidt muligt udlægger. Der benyttes aldrig nedfælder, da størstedelen af afgrøderne er vinterafgrøder. En nedfælder giver mange køreskader i en vinterafgrøde. Det medfører lavere udbytte og derved en mindre N optagelse i afgrøderne, hvilket giver en større udvaskning. Desuden er rækkevidden kun omkring 6-8 meter, hvor den ved slæbeslanger er 24 meter, så udbringningen tager derved også betydeligt længere tid.

Da det kun er lovligt at udbringe 15-20 % mindre kvælstof end planternes behov inklusiv handelsgødning, er det et kraftigt incitament til at udnytte husdyrgødningen optimalt. Ansøger vil derfor søge den mest optimale udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, for at minimere mængden af fordampet ammoniak mest muligt og udnytte mængden af næringsstoffer mest muligt.

Miljømyndighedens vurdering

For at sikre mod spild af gylle eller uheld med gylle, stilles der vilkår om, at håndteringen af gylle skal foregå under opsyn og på en måde, som medfører mindst mulig gene for omgivelserne.

For at mindske risikoen for forurening og sikre der til enhver tid er tilstrækkelig opbevaringskapacitet, stilles der vilkår om opbevaringskapacitet.

Ansøger har redegjort for bedste tilgængelig opbevaringsteknik. Sønderborg Kommune vurderer, at gyllebeholdere som udgangspunkt sikrer en god og sikker opbevaring for gyllen, og at der med veletablerede flydelag sikres en god næringsstofudnyttelse og tilstrækkelig begrænsning af lugtgener. Det vurderes, at der med over 12 måneders opbevaringskapacitet sikres en god bufferkapacitet på ejendommen. På dette grundlag vurderer kommunen, at der i fornødent omfang er anvendt BAT i forbindelse med opbevaring af husdyrgødning.

Der stilles vilkår om, at påfyldepladsen skal rengøres for spild af fyldende husdyrgødning, umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.

Det vurderes, at ejendommen lever op til kravene for BAT for udbringningsteknik.

9. FORURENING OG GENEPÅVIRKNINGER

9.1 Ammoniak

Beregninger, der er fortaget ud fra beregningsmetoderne i it-systemet, viser, at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 3639 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 4347 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 708 kg kvælstof pr. år.

Disse beregninger er fratrukket den generelle reduktion i fordampningen, som husdyrloven har fastlagt. For en ansøgning indgået i 2007 er kravet, at der skal ske en reduktion på 15 % ved udvidelser, nyetableringer og hvor indretningen af stalde ændres – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Ansøger har opfyldt dette krav ved en effektiv fodring med anvendelse af type 2 korrektion på højst 0,954 fra 30-114 kg.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg kommune vurderer, at en effektiv fodring med anvendelse af type 2 korrektion på højst 0,954 fra 30-114 kg. opfylder lovens krav om 15 % reduktion af fordampning af ammoniak. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår mht. ammoniak.

Beskyttet natur

Den nærmeste registrerede ammoniakfølsom § 7 natur, er et overdrev, der ligger ved Varnæs Vig, ca. 4,4 km vest for staldafsnittene. Tålegrænsen for ammoniakpåvirkning af overdrev er 10 kg N/ha/år. Naturgruppen i Sønderborg Kommune oplyser, at baggrundsbelastningen for Sønderborg Kommune ligger et sted mellem 17-20 kg N/år/ha. Da staldafsnit og opbevaringslagre ligger mere end 1000 meter fra det nærmeste § 7 natur, er der ikke foretaget beregninger af højeste merdeposition i naturområdet.

Sønderborg Kommune har besigtiget naturen i en zone på 1000 meter fra anlægget. Kortet over lokaliteter, som er blevet besigtiget i den forbindelse, kan ses på bilag 3.

En del af arealerne indenfor 1000 zonen ligger i Aabenraa Kommune. Aabenraa Kommune har givet følgende høringssvar: ”Indenfor 1000 m. cirkel om ejendommen ligger § 3 enge og en § 3 mose. Mosen kan betegnes som en rørsump, overvejende bevokset af tagrør, som ikke

er specielt følsom overfor kvælstof. Aabenraa Kommune vurderer derfor, at naturarealerne ikke forringes ved udvidelsen”

I 1000 meter zonen har Sønderborg Kommune fundet følgende naturtyper: Flere § 3 enge, to § 3 moser og flere skove. Indenfor 300 meter fra anlægget er der et lille stykke skov, ellers er ingen af naturtyperne at finde indenfor 300 meter fra anlægget. Den ene mose ligger dog ca. 300 meter fra ejendommen.

Syd for anlægget, ligger der flere skove. Den nærmeste skov er på ca. 1 ha og ligger ca. 85 meter fra anlægget. Ca. 300 meter syd for anlægget ligger der et større skovareal på ca. 34,5 ha. Ca. 470 meter vest for anlægget ligger en mose på ca. 1,4 ha (det er denne mose Aabenraa Kommune kommenterer på). Sydøst for anlægget ligger den anden mose der er mindre end 1 ha. Engarealerne er placeret både øst og syd og vest for anlægget. Vest for anlægget ligger to langstrakte engarealer placeret nord/syd over en afstand på 2,5 kilometer.

Merbelastning af beskyttede naturtyper kan have en negativ effekt på naturtypen, og kan give tilstandsændringer.

Der er fortaget N-beregninger af merdepositionen i tre punkter:

300 m syd for ejendommen: 0,13 N/ha/år

500 m vest for ejendommen: 0,11 N/ha/år

900 m øst for ejendommen: 0,06 N/ha/år

Miljømyndighedens vurdering

N-depositionsregningerne viser en mindre merdeposition, som udenfor 300 m bufferzonen er mindre end 0,5 N/ha/år.

Det vurderes, at staldanlægget ikke påvirker de angivne § 3 naturområder (enge og moser) væsentligt med ammoniak. Derfor stilles der ikke supplerende vilkår i forhold til ammoniak i dette afsnit.

Der stilles ikke særlige vilkår vedrørende de nævnte skove, da det vurderes, at den øgede ammoniakemission fra anlægget ikke har væsentlig indflydelse på miljøet i skovene.

Det nærmeste § 7 areal ligger ca. 4,4 km væk og det vurderes derfor, at der ikke sker en merdeposition i naturområdet på grund af den ansøgte udvidelse.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000 område – Rode Skov/Tralskov (H83 og F68)– ligger ca. 6,5 km vest fra anlægget. Udpegningsgrundlaget er flere sjældne fuglearter, som er set i skovene i yngletiden, samt de tre skovtyper bøgeskov, elleskov og askeskov. Området er følsomt for kvælstofpåvirkning.

Det terrestriske Natura 2000 område har et tålegrænseinterval over for kvælstof på 10-20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen for Sønderborg Kommune ligger et sted mellem 17-20 kg N/ha/år. Med henvisning til den store afstand fra anlægget til Natura 2000 området er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren N-belastning i området.

Andre Natura 2000 områder er Nybøl Nor (Fuglebeskyttelsesområde 64) der ligger ca. 7,5 km syd for anlægget. Området er udpeget for at beskytte en række fuglearter. Fuglearterne på udpegningsgrundlaget er troldand, bjergand, hvinand og toppet skallesluger.

Målsætningen mht. næringssalte, vurderes ikke at være opfyldt i habitatområdet.

Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark (Habitat område 84,

Fuglebeskyttelsesområde 58) ligger i Aabenraa kommune ca. 11 km fra anlægget.

Udpegningsgrundlaget er 8 habitatnaturtyper og 8 arter bl.a. ret næringsfattige søer, elle- og askeskov, stor vandsalamander, rørhøg. Eutrofieringen vurderes at være en aktuel trussel for skovnaturtyperne i området, særligt i skovkanter og overgangszoner.

Miljømyndighedens vurdering

Med henvisning til den store afstand fra anlægget til det nærmeste Natura 2000 område er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren N-belastning i området. Sønderborg kommune vurderer, at bedriftens påviselige andel af den luftbårne N-belastning af terrestriske naturtyper i det nærmeste Natura 2000 område vil være marginal og øget ammoniaktab, som følge af udvidelsen, ikke medfører nogen beregningsmæssig øget N-deposition.

De to øvrige beskrevne Natura 2000 områder ligger begge i stor afstand fra anlægget, og det vurderes, at ammoniakemissionen fra anlægget indgår som en del af baggrundsbelastningen for områderne. Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig negativ påvirkning på bevaringsstatus i disse Natura 2000 områder.

Bilag IV-arter og rødlistearter

Af kommunens registreringer fremgår det, at der tidligere er registreret følgende arter fra habitatdirektivets bilag IV samt følgende arter fra fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I i nærheden af ejendommen (i og nær bufferzonen):

Pattedyr:

Dværgflagermus	(<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)
Pipistrelflagermus	(<i>Pipistrellus pipistrellus sensu stricto</i>)
Brunflagermus	(<i>Nyctalus noctula</i>)
Sydflagermus	(<i>Eptesicus serotinus</i>)
Marsvin	(<i>Phocoena phocoena</i>)

Fugle:

Hvæpsevåge	(<i>Pernis apivorus</i>)
------------	----------------------------

Ved naturgruppens besigtigelse blev der ikke registreret bilag IV arter. Naturgruppens registrering er ikke udtømmende for arealernes reelle indhold af bilag IV arter, i det besigtigelsen har været fokuseret på biotoper og ikke arter. De registreringer Sønderborg Kommune har af paddeforekomsten i området, er utilstrækkelige.

En gennemgang af 1000 meter bufferzonen viser, at der er naturarealer og biotoper, som potentielt kan være levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted for bilag IV arter. Det vurderes ud fra kommunens registreringer og Faglig rapport nr. 322, 2000 og nr. 635, 2007 fra DMU at følgende arter potentielt kan forefindes indenfor bufferzonen: Hvæpsevåge, Markfirben, Stor Vandsalamander, Spidssnudet frø, Vandflagermus, Langøret flagermus, Dværgflagermus, Pipistrelflagermus, Brunflagermus og Sydflagermus.

Miljømyndighedens vurdering

N-depositionsregninger viser at merdepositionen ikke overskrider 0,5 N/ha/år udenfor 300 m zonen. Det vurderes derfor ikke nødvendigt, at stille krav om kompenserende foranstaltninger i de lokaliteter, som potentielt set udgør meget vigtige ynglelokaliteter for bilag IV-arter.

9.2 Lugt

Den væsentligste lugtforureningskilde er dyrene i staldene og ventilationsluften herfra. Gyllen udsluses fra staldene ca. en gang i måneden. Fra gyllebeholdere kan der forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle, ligesom der i forbindelse med

udbringningen vil være lugtgener fra gyllevogne og fra de marker, hvorpå der er udbragt gylle. Gyllen udbringes med slæbeslanger. På nogle af arealerne nord for ejendommen udbringes gyllen med udlægger, når det er muligt. Det oplyses, at der ikke udbringes gylle i weekender og op til store fester/arrangementer i nabolaget, hvis ansøger er vidende herom.

Afdampning af ammoniak fra gyllebeholderen hæmmes ved at skabe et naturligt flydelag ved hjælp af snittet halm ifølge gældende lovkraft.

Beregninger i IT-systemet viser lugtmissionen fra husdyrbrugets anlæg på baggrund af det maksimale dyrehold på stald samtidig. Lugtgeneafstanden er beregnet efter både den nye 2006-lugtvejledning og FMK-vejledningen, 2. udgave maj 2002.

Tabel 9. Lugtberegning, i h.t. 2006-lugtvejledning:

Staldafsnit	Område	Afstand til område	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE
4. Slatgesvinestald	Byzone	1981,18 m	Ja	0
	Samlet bebyggelse	606,13 m	Nej	0
	Enkelt bolig	323,07 m	Nej	0
6. Slatgesvinestald	Byzone	1972,12 m	Ja	0
	Samlet bebyggelse	603,39 m	Nej	0
	Enkelt bolig	322,36 m	Nej	0
5. Slatgesvinestald	Byzone	1951,74 m	Ja	0
	Samlet bebyggelse	648,75 m	Nej	0
	Enkelt bolig	283,64 m	Nej	0
11. Ny slatgesvinestald	Byzone	1927,08 m	Ja	0
	Samlet bebyggelse	685,35 m	Nej	0
	Enkelt bolig	250,93 m	Nej	0

Staldens /Anlæggets afstand til (se bilag 1)

1. Byzone/sommerhusområde eller landzone udlagt til boligformål m.v. er 1900 m.
2. Samlet bebyggelse i landzone er 600 m
3. Enkeltboliger er 240 m.

Den beregnede ukorrigeret geneafstand efter udvidelsen er på 651,8 m til byzone og sommerhusområder, 492,9 m til samlet bebyggelse og 232,5 m til enkeltbeboelse.

I en radius på 300 meter omkring Byzone/sommerhusområde el. landzone udlagt til boligformål samt samlet bebyggelse i landzone er der ingen husdyrbrug over 75 DE. I en radius på 100 meter fra enkeltbolig er der ingen husdyrbrug over 75 DE.

Den samlede bebyggelse er beliggende vest for ejendommen. Den nærmeste enkeltbeboelse er beliggende sydøst for ejendommen.

For at mindske eventuelle lugtgener vaskes staldene imellem hvert hold og samtidig vaskes også ventilationsanlægget. Stalden desinficeres efterfølgende.

Miljømyndighedens vurdering:

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste nabo indenfor de tre områdetyper: Byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig er overholdt. Der er indkommet to høringssvar fra naboer vedr. lugt. Marianne Hodenberg, Blansskov 14 oplyser skriftligt i brev dateret 28. marts 2009, at de siden sidste sommer har været generet af svinestalds lugt fra ejendommen Blans Nørremark 34, 6400 Sønderborg. De anser disse lugtgener for utilfredsstillende. Blansskov 14 ligger ca. 350 meter sydøst for Blans Nørremark 34. Blansskov 14 ligger således ikke i den fremherskende vindretning. Vibeke Kuntz har den 23. april 2009 besøgt begge ejendomme, og der var ved besøget ingen lugtgener. Der er opstået en god dialog mellem Hans R. Clausen og Marianne Hodenberg. Hans R. Clausen er nu ekstra opmærksom på at minimere lugtgenerne, f.eks. ved ikke at sluse ud fra staldene når vinden er i retning af Blansskov 14.

Ca. 600 meter vest/nordvest fra Blanssskov 14 ligger flere andre husdyrbrug, og det kan ikke udelukkes at lugten kan stamme herfra. Nærmeste ejendom Blans Nørremark 3 ligger ca. 240 meter øst for Blans Nørremark 34. Ejer Kristian Pedersen har i hans høringssvar skrevet, at han ikke har og aldrig har haft lugtgener på grund af Hans Clausens svineproduktion. Kommunen vurderer på baggrund af samtale med Marianne Hodenberg, besøg på ejendomme og ejendommenes placering i forhold til hinanden, samt andre høringssvar, at det ikke vil være proportionalt at stille yderligere vilkår for at begrænse lugt fra Blans Nørremark 34 end de nedenfor nævnte vilkår.

Til begrænsning af lugtgener for omboende stilles der vilkår til transport og udbringning af husdyrgødning. Disse indbefatter tidspunkter for omrøring, transport og udbringning.

For at sikre en tilstrækkelig ventilation og mindske risikoen for lugtgener, stilles der vilkår om, at alle nye ventilationsafkast skal etableres uden afdækningsplader og føres minimum 1 m over tagryg. Da alle stalde har styret ventilation, stilles der desuden krav om, at færrest mulige ventilationsafkast i de enkelte staldsektioner må være i brug samtidig, så den højst mulige afkasthastighed opnås.

9.3 Lys

Mellem kl. 22 og kl. 6 er der normalt ikke lys i staldene. Lyset i staldene er tændt efter behov i forbindelse med fodring. Varigheden er ca. 2 timer 2 gange i døgnet. I vintermånederne er lyset desuden tændt i et omfang, så kravene til dyrevelfærd er overholdt (8 timer i døgnet med mindst 40 LUX). Der er installeret et styringssystem med automatisk tænd og sluk. Forholdene er uændrede før og efter udvidelsen. Der er udendørs belysning, som kun vil være tændt efter behov, fx ved levering af slagtesvin tidligt om morgenen. Ansøger oplyser, at det elektriske lys ikke vil kunne ses udenfor ejendommen af naboer.

I forbindelse med høst kan det forekomme at maskinerne kører med lys.

Miljømyndighedens vurdering:

Det vurderes, at forholdene omkring lys ikke vil være til gene for naboer eller andre. Det er derfor ikke relevant på nuværende tidspunkt at stille vilkår til lys.

9.4 Støj og vibrationer

Der forventes støj fra ventilationsanlæg, dyr, kompressor og kørsel med lastbiler, traktorer m.v. Støjkildernes placering er angivet på bilag 4. Til og fra kørsel behandles i afsnit 9.6.

Støj fra kompressor og ventilation forventes at være den samme i før og efter situationen. Under normale forhold vil ventilationen køre i døgndrift, mens kompressoren, der er placeret i garage/værksted, vil køre 5 timer årligt.

Alle ventilationsanlæg er af nyere dato og derfor støjsvage. Derudover er der ikke foretaget særlige tiltag til at minimere støj og vibrationer, da ejendommen er beliggende i god afstand til naboer.

Miljømyndighedens vurdering:

Kristian Pedersen, Blans Nørremark 3 oplyser i hans hørings svar, at han som nærmeste nabo ikke har og aldrig har haft støjgener på grund af Hans Clausens svineproduktion. Det vurderes, at der ikke er behov for specifikke vilkår for støjbegrænsning. Der vil være flere dyr på ejendommen, men i forhold til støj vurderes det uden betydning, da ejendommen ligger i god afstand til naboer. Der fastsættes de generelle støjgrænser for virksomheden i overensstemmelse med vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5 fra 1984. I tilfælde af, at det på et senere tidspunkt findes nødvendigt (fx pga. klager), at virksomheden dokumenterer, at støjvilkårene kan overholdes, stilles der vilkår om, at miljømyndigheden kan forlange en eftervisning af, at de fastsatte støjvilkår kan overholdes.

9.5 Støv

Der kan forventes støvbidrag fra staldenes ventilationsanlæg, fodringsanlæg og i forbindelse med håndtering af foder. Støvgenerne minimeres som følge af, at der er overbrusningsanlæg og at staldene vaskes mellem hvert hold. Ansøger vurderer ikke, at der er støvgener for omkringboende.

Miljømyndighedens vurdering

Grundet stor afstand til omkringboende vurderes det, at der ikke vil være væsentlige gener som følge af støv fra anlægget. Der stilles derfor ikke vilkår med hensyn til støvgener.

9.6 Til- og frakørsel

De årlige transporter vedrørende arbejdskørsel vil under normale forhold være fordelt således:

Tabel 10 Transporter

Transporter	FØR		EFTER	
	Antal pr. år	Tidsrum	Antal pr. år	Tidsrum
Husdyrgødning, flydende*	135	7-18	173	7-18
Levering af foder	50	7-18	52	7-18
Levering af brændstof	6	7-18	6	7-18
Smågrisetransport	30	7-18	35	7-18
Levering af slagtesvin	35	7-18	42	7-18
Afhentning af døde dyr	52	7-18	52	7-18
Antal i alt	308		360	

* Antallet af gyllekørsler afhænger af kapaciteten af gyllevognen. Her er regnet med en kapacitet på 25 m³.

På de ca. 57 ha ejet og forpagtede arealer nord for Blans Nørremark, udbringes gyllen ofte med udlægger. Det er dog ikke altid, at maskinstationen har kapacitet så denne udbringningsform kan anvendes. I disse tilfælde anvendes 25 m³ gyllevogne. Foregår udbringningen med udlægger, kan antallet af gylletransporter i skemaet reduceres med ca. 55 stk. pr år.

Antallet af transporter sker nogenlunde proportionalt med udvidelsen. Stigningen vil være på ca. 17 %.

Udbringning af gylle foregår primært i marts, april og maj.

Til- og frakørsel vil foregå fra offentlig vej Blans Nørremark. Generne for omkringboende er primært når trafikken nedbremses og ved kørsel forbi nabobeboelser. Ansøger vil i det omfang det kan lade sig gøre undgå myldretidstrafik og kørsel udenfor normal arbejdstid (7-18). I forbindelse med høst og gylleudbringning kan det dog ikke undgås, at der er transporter i aftentimerne. I slutningen af høsten vil der også kunne foregå høstarbejde i nattetimerne.

Gylleudbringningen foregår altid af bestemte ruter se bilag 5.

Der er lang transportvej (9-11 km) til arealerne ved Kobberholm (EL-1-2*, EL1-0, EL2, EL5-1, EL-5*, EL-6, EL8). Transporten foregår i gennem Blans, Ullerup og Avnbøl.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes, at stigningen i antallet af transporter ikke er højere end lokalsamfundet og til/ frakørselsforholdene kan bære.

Der stilles vilkår om at transport af flydende husdyrgødning på offentlig vej til udbringningsarealerne ved Kobberholm skal foregå i transportvogne, der ikke anvendes til udbringning af husdyrgødning i marken. Derudover vurderes, at der ikke er væsentlige gener for omkringboende ved udbringning af gylle, når det gøres som beskrevet og efter gældende lovgivning.

Der stilles vilkår om, at der efter udbringning af gylle på marken skal sikres, at slæbeslanger mv. er tømte, så der ikke spildes gylle på vejen.

9.7 Skadedyr

Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinier. Fluebekæmpelsen på ejendommen sker ved hjælp af rovfluer. Rovfluelarverne indsættes minimum hver 5. uge.

For at forebygge rotter holdes ejendommen generelt ryddeligt. Foderspild opsamles med det samme. Ansøger har desuden et privat firma, Dansk Skadedyrskontrol, til at foretage den direkte rottebekæmpelse. Der er opstillet et passende antal rottekasser på ejendommen, der tilses minimum 5 gange årligt. Hvis der observeres rotter, tilses kasser oftere.

Miljømyndighedens vurdering

Da fluer bekæmpes i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium, og der sker en aktiv rottebekæmpelse på ejendommen vurderes dette at være tilstrækkeligt. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår vedr. skadedyr.

9.8 Spildevand og overfladevand

De årlige producerede mængder af spildevand fremgår af nedenstående tabel 11:

Tabel 11 Spildevand

Art*	Mængde m ³ /år	Afledes til	Evt. rensning
Rengøringsvand	600	Gyllebeholder	Nej
Drikkevandsspild	750	Gyllebeholder	Nej
Vand fra vaskeplads	100	Gyllebeholder	Nej
Sanitært spildevand fra driftsbygninger	Intet spildevand fra driftbygninger		
Rengøring af sprøjteudstyr	350 l/gang	Vaskes i marken	
Sanitært spildevand stuehus	170	Vandløb	Septiktank

* Rengøringsvand, drikkevandsspild og overbrusningsvand er skønnet ud fra kapacitetsberegningens normaltal. Men da drikkenipler er placeret over foderkrybber vil spildet herfra være næsten nul.

Afløbsforhold og placering af vaskeplads m.v. kan ses på bilag 6.

Tagvand ledes til vandløb 7.1 til Bovrup Bæk.

Sprøjteudstyr

Der benyttes bekæmpelsesmidler i forbindelse med driften af landbrugsarealerne. Bekæmpelsesmidlerne opbevares i maskinhuset på ejendommen i et aflåst skab uden afløb. Om vinteren opbevares midlerne i en udtjent kummefryser på loftet over garagen. Marksprøjten fyldes med vand fra slange, på nordsiden af bygning 11. Rengøring af sprøjteudstyr foregår i marken. Der er rengøringsudstyr på sprøjten. Rentvandsbeholderen er på 350 liter.

Vaske- og påfyldeplads

Påfyldning af gyllevogne foregår med traktorpumpe. Der vil blive etableret en vaske- og påfyldeplads mellem de to gyllebeholdere, således at påfyldning vil foregå her, og eventuelt spild kan opsamles og ledes tilbage i gyllebeholderen.

Miljømyndighedens vurdering

Der stilles vilkår om at ny vaskeplads imellem gyllebeholderne skal etableres. Vaskepladsen skal til enhver tid være minimum to meter bredere og to meter længere end den største maskine, som vaskes på vaskepladsen. Vaskepladsen skal opføres efter beskrivelse i byggeblad nr. 103.11-03 fra Landscentret. Olie/benzinudskiller kan undlades såfremt pladsen har afløb til gyllebeholder. Pladsen skal ind mod gyllebeholderen være afgrænset af en jernbetonmur eller lignende, der sikrer gyllebeholderen mod påkørsel.

Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, samt grisetransportvogne og marksprøjte skal foregå på støbt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Indtil vaske- og påfyldeplads er etableret, kan der vaskes på et bevokset areal.

Der stilles vilkår til opbevaring af sprøjtemidler.

Der stilles vilkår om, at sprøjten ikke påfyldes med vand direkte fra boring eller overfladevand.

9.9 Tankanlæg

Ejendommens tankanlæg fremgår af nedenstående skema.

Tabel 12 Tankanlæg

Anvendes til	Størrelse l	Fremstillet år	Type godk. nr.	Placering
Fyringstank til stuehus	1000	2003	172625	I kælder
Dieselolietank i maskinhus	2500	1985	334343	Maskinhus

Miljømyndighedens vurdering

Der stilles vilkår om, at håndtering af brændstof skal foregå på en måde, således at der ikke opstår risiko for forurening af jord, overfladevand eller grundvand.

Da ansøgningen gælder en § 12 godkendelse efter husdyrloven, hvilket er en listevirksomhed og da ansøger står for at skulle udskifte en olietank, stilles en række vilkår til olietanke. Det skyldes at denne virksomhedstype ikke er omfattet af *Olietanksbekendtgørelsen*.

10. AFFALD

Døde dyr (selvdøde og aflivede svin) afhentes af DAKA efter behov. Dyrene opbevares indtil afhentningen under kadaverkappe på fast plads, hævet fra jorden og i skygge. Placering er ved indkørslen til den største gyllebeholder ca. 15 m fra Blans Nørreemark. Ingen naboer kan se pladsen, og placeringen er uden gene for forbipasserende på Blans Nørreemark. Ansøger har oplyst, at der bortskaffes ca. 180 stk. pr. år.

Spildolie, oliefiltre, tørbatterier, blyakkumulatorer, kemikalier m.v. afleveres på containerpladsen, mens medicinrester og brugte kanyler afleveres på apoteket.

Tromler med spildolie placeres i maskinhuset, brugte olie- og brændstoffiltre opbevares ligeledes i maskinhus i en plastikcontainer.

Der er anmeldt følgende årlige mængder affald på ejendommen:

Tabel 13 Affaldsmængder

Affaldstype	EAK-kode	ISAG kode	Mængde pr. år	Opbevaringssted	Transportør	Bortskaffes til
Spildolie	13.02.08	06.01	100	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Olie og brændstoffiltre	16.01.07	06.05	8-4	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Blyakkumulatorer	16.06.01	05.99	1	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Rester af pesticider	20.01.19	05.12	0	-	-	-
Spraydåser	15.01.10	23.00	40	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Medicinrester	18.02.08	05.13	0-0,1 l	Forrum	Ejer	Apotek
Kanyler	18.02.02	66.00	0,5 l	Forrum i særlig beholder	Ejer	Apotek
Tom emballage pap/papir	15.01.01	50.00	50 kg	Kælder under stuehus	Ejer	Containerplads
Tom emballage plast	15.01.02	50.00	50 kg	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Lysstofrør og elsparepærer	20.01.21	79.00	12 stk.	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Overdækning splast og tomme sække af plast	15.01.02	52.00	25 stk.	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Jern og metal	02.01.10	56.20	5.000 kg	Udenfor	Skrot-handler	Skrot-handler
Diverse brændbart	Afhængig af indhold	19.00	50 kg	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Pap	15.01.01	50.00	50 kg	Kælder	Ejer	Containerplads
Papir	15.01.01	50.00	50 kg	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Tomme medicinglas	15.01.07	51.00	5 kg	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Paller	15.01.03	62.00	10	Maskinhus	Ejer	Containerplads
Asbestplader	17.06.05	75.00	0-10	Udenfor på palle	Ejer	Containerplads
Døde dyr	02.01.02	66.00	180 stk.	Udenfor på betonplads	Daka	Daka

Maskiner serviceres normalt på eksternt værksted eller i maskinhus.

Miljømyndighedens vurdering

Virksomheden skal være opmærksom på, at alt affald skal opbevares, transporteres og bortskaffes i overensstemmelse med de til enhver tid gældende bestemmelser herom. Der henvises til:

- *Affaldsbekendtgørelsen*
- *Regulativ og forskrift for farligt erhvervsaffald*
- *Regulativ for erhvervsaffald i Sønderborg Kommune*
- *Regulativ for husholdningsaffald i Sønderborg Kommune*
- *Regulativ og forskrift for klinisk risikoaffald og andet farligt affald fra sundhedssektoren*

Husdyrbruget skal til enhver tid overholde Sønderborg Kommunes affaldsregulativer, herunder at kun haveaffald må brændes af. Husdyrbruget skal også overholde bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, som siger at døde dyr indtil afhentning skal ligge hævet over jorden på en skyggefuld plads.

Virksomheden er ifølge affaldsbekendtgørelsen desuden forpligtet til at føre affaldsregister over virksomhedens affaldsproduktion.

Det vurderes, at den beskrevne affaldshåndtering, som er en forudsætning for godkendelsen, er tilstrækkelig og der stilles derfor ikke yderligere vilkår til affaldshåndteringen.

11. DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

Når der overpumpes gylle fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes løbende om der er plads i gyllebeholderen før pumpningen starter. Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder aktiveres en kontakt med timer ved forbeholderen. Overpumpningen holdes under konstant opsyn. Omskiftebrønd er placeret ved den mindste beholder.

Forbeholderen er placeret i niveau med gyllekanalerne, således at det ikke er muligt at få overløb fra forbeholderen.

Der anvendes traktorpumpe til påfyldning af gyllevogn. Der er ingen pumper eller faste rør monteret på selve gyllebeholderne.

Der vil blive etableret en vaske- og påfyldeplads i mellem de to gyllebeholdere, således at eventuelt spild kan opsamles.

Ved udleveringsrampen er der en betonplads med en overfladerist. Ansøger oplyser, at skulle en af gyllebeholderne blive utæt eller overfyldes, kan overfladevandsledning blokeres i en rensebrønd ved den ældste gyllebeholder. Herved kan man opsuge forureningen med en slamsuger. Skulle forureningen ikke være blevet stoppet her, kan en opdæmning ske i en åben grøft i skoven syd for ejendommen. Se beredskabsplanen.

Rundt om den største af gyllebeholderne er der omfangsdræn for inspektion af grundvandsstanden. Drænet inspiceres ved tømning af beholderen, så den ikke tømmes til under grundvandsniveau. Dette er for at undgå, at der sker brud på gyllebeholderens bundplade.

Ved slagteristrejke eller lignende kan der ske en midlertidig ophobning af slagtesvin i staldene. Dette medfører en midlertidig større lugtemission fra ejendommen. Ansøger forventer, at dette vil forekomme meget sjældent.

Dieseltanken er placeret i maskinhus på betongulv. I porten indtil maskinhuset støbes en vulst således at eventuelt spild eller lækage fra dieseltanken bliver i maskinhuset og kan opsuges her. Olietanken i stuehuset har enstrenget rørføring. Øvrigt farligt affald og olieprodukter opbevares og håndteres i maskinhuset.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes, at der kan være en vis risiko for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering og transport af gylle, samt håndtering af olie og bekæmpelsesmidler. Det er vigtigt, at beredskabet straks tilkaldes ved uheld, der medfører forurening, og at miljømyndigheden orienteres efterfølgende. Det er dog stadig virksomhedens pligt at forebygge og afværge driftsforstyrrelser og uheld – ligesom det er virksomhedens pligt at genoprette den hidtidige tilstand (jf. miljøbeskyttelseslovens § 71).

Der er i forbindelse med ansøgningen om godkendelse udarbejdet en beredskabsplan, se bilag 11. Der stilles vilkår om, at beredskabsplanens indhold skal være udformet på et sprog, som de ansatte forstår, og den skal være kendt af virksomhedens ansatte. Beredskabsplanen skal være let tilgængelig og opdateres efter behov.

12. RENERE TEKNOLOGI OG BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK, BAT

Der er BAT for følgende områder:

- Management (ledelses- og kontrolfunktioner) behandles herunder.

De øvrige BAT-redegørelser er behandlet under de relevante afsnit i godkendelsen.

- Foder
- Staldindretning
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring/behandling af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning

BAT Management (ledelses- og kontrolfunktioner)

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der føres logbog over flydelag på gyllebeholdere. Gyllebeholdere og pumpe-systemer kontrolleres forud for brug.

Der er ikke udarbejdet egentlige planer for reparation og vedligehold. Det foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene.

Der lægges stor vægt på godt management og god staldhygiejne. Snittet halm fra småballer tilføres stierne manuelt. I hver sti hænger en kæde med træklods til beskæftigelse. Der er ingen problemer med halebid. Der er overbrusning- og iblodsætningsanlæg i alle staldene.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger har redegjort for implementeringen af BAT i forhold til Management. Der er stillet en række vilkår i de øvrige BAT-afsnit: der skal bl.a. registreres vand-, el- og foderforbrug. Eventuelle spild skal registreres. Der skal føres en driftsjournal for ventilationen.

Der stilles desuden vilkår om, at aktiviteterne på ejendommen skal planlægges optimalt, så der tages mest muligt hensyn til omgivelserne. Kommunen vurderer, at ansøger lever op til BAT for Management, når de enkelte vilkår efterleves.

Sønderborg Kommune vurderer samlet set, med baggrund i de enkelte redegørelser for BAT, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT, for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse, med de vilkår som i øvrigt er stillet i miljøgodkendelsen i relation til BAT.

Det vurderes, at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille vilkår om yderligere indførelse af bedst tilgængelig teknologi. Det vil være i strid med proportionalitetsprincippet at stille vilkår om andre gulvtyper, luftrensning eller gylleforsuring. Miljømyndigheden har vurderet, at tiltagene er dækkende, og stiller ikke supplerende vilkår.

13. EGENKONTROL

Ansøger har stillet følgende forslag til vilkår og egenkontrol:

- Logbog over flydelag
- E-kontrol
- Medicinregnskab
- Opsyn med anlæg
- Hver aften foretages inspektionsrunde på hele ejendommen for at tjekke at anlæggende kører som de skal.
- Der føres journal over udbringning af uorganisk gødning og husdyrgødning (mark og gødningsplan)
- Vand og energiforbrug opgøres en gang årligt

Faste procedurer:

- Stalde og ventilation vaskes mellem hvert hold
- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først om der er plads

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger har redegjort for mulig egenkontrol. Det vurderes, at de vilkår, der er stillet til egenkontrol i de foregående afsnit er tilstrækkeligt til at sikre, at der ikke opstår væsentlig påvirkning fra husdyrbruget.

14. VIRKSOMHEDENS OPHØR

Da ansøgningen om godkendelse overstiger IPPC-grænsen, har ansøger givet følgende oplysninger om foranstaltninger i forbindelse med produktionens ophør:

I forbindelse med ophør af husdyrproduktion kan der enten ske det, at ejendommen overdrages med alt indhold til anden husdyrproducent. Hvis ikke der kan ske en overdragelse, vil anlægget tømmes for dyr og gødning. Rester af kemikalier og andet affald vil blive bortskaffet i henhold til kommunens affaldsregulativer. Unødvendige olietanke vil blive sløjfet.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes ikke at være relevant at stille yderligere vilkår på nuværende tidspunkt.

15. ALTERNATIVER

Ansøger oplyser at han på sigt ønsker at samle sin husdyrproduktion på ejendommen, da denne er velbeliggende. Det eneste alternativ er derfor at undlade at udvide dyreholdet.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes ikke at være relevant at stille yderligere vilkår i forhold til alternativer, da det eneste alternativ er at undlade at udvide dyreholdet.

BESKRIVELSE OG VURDERING AF AREALERNE

16. VURDERING AF AREALER

I forbindelse med vurderingen af projektets mulige indvirkning på miljøet er der vurderet på, om virksomheden overholder harmonikravet og om der er problemstillinger vedrørende planforhold, som gør sig gældende. Der vurderes også på arealanvendelsens påvirkning af grundvandsressourcerne, vandmiljøet og beskyttet natur i forhold til fosfor, nitrat og ammoniak. Beskyttet natur omfatter naturarealer beskyttet af § 7 i Husdyrloven, § 3 i Naturbeskyttelsesloven, Natura 2000 områder og arter, som er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV (bilag IV arter) samt andre relevante artsfredninger. Der vurderes også på arealanvendelsens påvirkning af kulturelementer i landskabet, som f.eks. beskyttede jord- og stendiger og fortidsminder og andre aktuelle fredninger.

16.1 Udbringningsarealer

Der rådes over et samlet udbringningsareal på 194,01 ha som fordeles som vist i tabel 14 og på bilag 5 og bilag 5.1.

Tabel 14 Udspretningsarealer

Navn	Ejet/forpagtet/ gylleaftale	Udspre dningsare al	Matr. nr.	Ejerlav
1-0	Ejet	6,57 ha	2	Blans, Ullerup
2-0	Ejet	7,5 ha	2	Blans, Ullerup
3-0	Ejet	10,23 ha	2, 192	Blans, Ullerup
4-0	Ejet	5,15 ha	610	Blans, Ullerup
5-0	Ejet	8,15 ha	717	Blans, Ullerup
6-0	Ejet	10,64 ha	2, 560	Blans, Ullerup
12-0	Ejet - Over Blåkrog	8,80 ha	713	Varnæs ejerlav, Varnæs
13-0	Ejet - Over Blåkrog	6,33 ha	712	Varnæs ejerlav, Varnæs
14-0	Ejet - Over Blåkrog	9,54 ha	712	Varnæs ejerlav, Varnæs
15-0	Ejet - Over Blåkrog	1,71 ha	28	Varnæs ejerlav, Varnæs
9-0	Forpagtet -Blans Nørremark 24B	13,52 ha	21	Blans, Ullerup
10-0	Forpagtet- Blans Nørremark 24B	4,12 ha	21	Blans, Ullerup
11-0	Forpagtet - Blans Nørremark 24B	6,09 ha	193, 698	Blans, Ullerup
aft.KR.1	Gylleaftale	8,21 ha	665	Blans, Ullerup
aft.KR.2	Gylleaftale	1,32 ha	667	Blans, Ullerup
aft.KR.3	Gylleaftale	1,35 ha	53	Blans, Ullerup
aft.KR.4	Gylleaftale	1,70 ha	666	Blans, Ullerup
aft.KR.5	Gylleaftale	1,18 ha	668	Blans, Ullerup
aft.KR.6	Gylleaftale	1,20 ha	340	Blans, Ullerup
aft.KR.7	Gylleaftale	2,07 ha	580	Blans, Ullerup
aft.KR.8	Gylleaftale	1,25 ha	69	Blans, Ullerup
aft.KR.9	Gylleaftale	10,70 ha	633, 676	Blans, Ullerup
aft.HD.1	Gylleaftale	7,91 ha	33, 34b	Blans, Ullerup
aft.HD.2	Gylleaftale	1,43 ha	645	Blans, Ullerup
aft.HD.3	Gylleaftale	3,29 ha	643	Blans, Ullerup
aft.HD.4	Gylleaftale	2,05 ha	644	Blans, Ullerup
BH aft-5	Gylleaftale	3,83 ha	28	Bovrup, Varnæs
BH aft-6	Gylleaftale	5,40 ha	28	Bovrup, Varnæs
BH aft-8	Gylleaftale	4,13 ha	28	Bovrup, Varnæs
BC aft-11	Gylleaftale	13,20 ha	590	Blans, Ullerup
EL-1-2*	Gylleaftale	4,57 ha	97	Bojskov, Ullerup
EL1-0	Gylleaftale	4,00 ha	97	Bojskov, Ullerup
EL2	Gylleaftale	7,22 ha	97	Bojskov, Ullerup
EL5-1	Gylleaftale	0,95 ha	8	Bojskov, Ullerup
EL-5*	Gylleaftale	6,07 ha	158	Bojskov, Ullerup
EL-6	Gylleaftale	1,56 ha	8	Bojskov, Ullerup
EL8	Gylleaftale	1,08 ha	183	Adsbøl, Gråsten - Adsbøl

Navneangivelse af gylleaftaler i tabel 14 læses således:

aft.KR.x: Gylleaftale med Karen Ravn, Blansskov 17, økologisk

aft.HD.x: Gylleaftale med Henning Duus, Kidingvej 3

BH aft-x: Gylleaftale med Brian Hermansen, Blansvej 29

BC aft-x: Gylleaftale med Bent Clausen, Langbro 2a

EL: Gylleaftale med Erik Lorensen, Kopperholm 8

Udbringningsarealerne fordeler sig på følgende måde:

Tabel 15 Samlet udbringningsareal

	Areal
Ejendommens eget udbringningsareal	74,63 ha
Udbringningsareal på anden ejendom (forpagtet)	23,73 ha
Gylleaftaler	95,65 ha
Udbringningsareal total	194,01 ha

Der modtages ikke gødning fra andre bedrifter til udspredning på arealerne. Al gødning er i form af svinegylle.

16.2 Arealer i Aabenraa Kommune

Flere af de ansøgte arealer er beliggende i Aabenraa Kommune. Sønderborg Kommune har derfor sendt forespørgsel om arealerne til Aabenraa Kommune. Høringssvarene fremgår af det efterfølgende.

I Aabenraa Kommune ligger følgende ejede arealer:

12-0, 13-0, 14-0, 15-0 beliggende på matrikel 713, 712, 28, Varnæs ejerlav, Varnæs. Aabenraa Kommune er kommet med følgende høringssvar til arealerne:

”Udbringningsarealerne i Aabenraa Kommune ligger ikke umiddelbart op til beskyttede naturarealer, eller i nitratfølsomt indvindingsopland og Aabenraa Kommune stiller ingen krav i forbindelse med forespørgslen” En del af disse arealer ligger indenfor 1000 meter fra anlægget se afsnit 9.1.

I Aabenraa Kommune ligger følgende aftalearealer:

BH aft-5, BH aft-6, BH aft-8 beliggende på matrikel 8, Bovrup ejerlav, Varnæs.

Aabenraa Kommune er kommet med følgende kommentarer til arealerne:

Aabenraa kommune har på foranledning af henvendelse fra Sønderborg kommune screenet nogle arealer tilhørende Brian Hermansen, Blansvej 29 i Aabenraa kommune, som ønsker at modtage svinegylle fra Blans Nørremark 34 i Sønderborg kommune, der har ansøgt om § 12 miljøgodkendelse.

Det drejer sig om 3 marker, som tilsammen udgør 13,36 ha. Markerne er analyseret på GIS-kort. Der ligger ingen beskyttede naturarealer eller vandløb i nærheden af arealerne og kun en lille del er lavbund, som ikke er omfattet af okkerklasse 1. Markerne ligger ikke indenfor nitratfølsomt indvindingsopland.

På den baggrund vurderer Aabenraa Kommune at arealerne er robuste og Aabenraa Kommune har ingen restriktioner i forbindelse med gylleaftalen.

I forbindelse med transport af gyllen vurderer Aabenraa Kommune endvidere at afstanden og transportvejen ikke giver anledning til problemer.

Brian Hermansen har for nylig indsendt § 12 ansøgning til Aabenraa Kommune. Den indsendte ansøgning omfatter også det areal som Hans R. Clausen har udbringningsaftale på. Der vil imidlertid gå en årrække før Brian Hermansen har behov for udspretningsarealet til sin produktion. Indtil da modtager Brian Hermansen gylle fra Hans R. Clausen. Når Brian Hermansen selv skal bruge arealet, anmeldes der iht. reglerne en arealudskiftning til kommunen.

Arealerne i Aabenraa Kommune vil ikke blive yderligere behandlet i dette kapitel.

16.3 Lokalisering og planmæssige forhold

Ejendommen ligger cirka 1,6 km nordvest for Blans. De fleste af arealerne ligger samlede omkring ejendommen i en radius på 1,8 km. Mark BCaft-11 ligger syd for Blans. Gylleaftale med Erik Lorensen, Kobberholm 8, ligger ca. 200 meter nord for Adsbøl. Gylleaftale med Brian Hermansen ligger øst for Bovrup.

Zonestatus: Alle arealerne er beliggende i landzone.

Lokalplan: Der er ikke lokalplan for områderne.

Kommuneplan: Arealerne er beliggende i landområde.

Ved udbringningsarealer i eller op ad byzone:

Gylleaftale med Bent Clausen (BCaft-11) ligger lige op af byzone ved Blans, se bilag 7. For udbringningsarealer beliggende inden for 200 meter til byzone gælder der ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsen, at udbringning af husdyrgødning ikke må finde sted på lørdage, søn- og helligdage.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune stiller ingen vilkår til arealerne som vedrører planmæssige forhold. Det vurderes, at de generelle regler i forbindelse med udbringning op til byzone er tilstrækkelige.

16.4 Harmoniareal

Ifølge den gældende husdyrgødningsbekendtgørelse må der højst udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 1,4 DE pr. ha pr. planperiode for svin. En af gyllemodtagerne driver ejendommen økologisk, og må kun udbringe 0,7 DE svinegylle fra konventionel bedrift pr. ha. pr. planperiode.

Der fraføres 20 DE til økolog, det nødvendig udbringningsareal hos denne aftager er 28,57 ha (20 DE/0,7 DE pr. ha). Aftalen lyder på 28,98 ha.

De resterende 228,5 DE udsprede på arealer, der kan modtage 1,4 DE pr. ha pr. planperiode.

Det nødvendige udbringningsareal/harmoniareal er her på 163,21ha (228,5 DE/1,4 DE pr. ha).

Samlet set kræves et udbringningsareal/harmoniareal på 191,78 ha og der er 194,01 ha til rådighed for ejendommen.

Miljømyndighedens vurdering

Da husdyrbrugets samlede udbringningsareal er større end det mindst tilladte jf. *Bek. om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.* vurderer miljømyndigheden, at harmonikravet er opfyldt.

Hvis der på et tidspunkt ikke er tilstrækkeligt udbringningsareal til rådighed, skal dyreholdet derfor mindskes, så de gældende harmonikrav kan overholdes.

16.5 Beregninger for arealerne - fosfor

Ingen af udbringningsarealerne ligger i fosforklasse, men areal 3-0 ligger op til et lavbundsareal omfattet af okkerklasse 1. Dette lavbundsareal afvander ikke til Natura 2000 vandområde.

På ejede og forpagte arealer udbringes 2435,2 kg P (24,8 kg/ha) pr. planår. På aftale arealer hos økolog udbringes 359,0 kg P (12,4 kg/ha) pr. planår. På de resterende aftale arealer udbringes 1694,5 kg P (25,0 kg/ha) pr. planår.

Udbringningsarealer, som benyttes på bedriften, er ikke beliggende i opland til Natura-2000-områder, der er overbelastede med fosfor. Der er ikke arealer med hældning over 12 grader mod vandområder, hvor der kan være risiko for overfladeafstrømning.

Miljømyndighedens vurdering

Af Bilag 1 i *Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* fremgår det, at der kun stilles krav til fosforoverskud ved lavbundsarealer omfattet af okkerklasse 1, hvis udbringningsarealerne ligger i opland til Natura 2000 områder, der er overbelastet med fosfor.

Det vurderes, at arealanvendelsen ikke giver anledning til en væsentlig påvirkning med fosfor, som ligger ud over de krav, som er anført i gældende lovgivning.

16.6 Beregninger for arealerne - nitrat (Overfladevand)

På ejede og forpagte arealer udbringes 12.250,9 kg N (124,6 kg/ha) pr. planår. På aftale arealer hos økolog udbringes 1.806,1 kg N (62,3 kg/ha) pr. planår. På de resterende aftale arealer udbringes 8.380,4 kg N (125,7 kg/ha) pr. planår.

Alle udbringningsarealer ligger uden for nitratklasse 1-3.

Det maksimalt tilladte husdyrtryk er 1,4 DE pr. ha pr. planperiode for svin. En af gyllemøttagere driver ejendommen økologisk og her må kun udbringes 0,7 DE svinegylle fra konventionel bedrift pr. ha. pr. planperiode. Det reelle husdyrtryk for ejede og forpagtede arealer er 1,36 DE/ha. Det reelle husdyrtryk for de økologiske aftalearealer er 0,69 DE/ha. For de øvrige udbringningsarealer er det reelle husdyrtryk 1,39 DE/ha.

Beregning af udvaskning af N via Farm-N viser, at der ved maksimalt tilladt husdyrtryk udvaskes 67,10 kg N/ha. Med det reelle husdyrtryk beregnes udvaskningen til 67,10 kg N/ha. Disse beregninger er med udgangspunkt i ejede og forpagtede arealer.

Miljømyndighedens vurdering

Alle udbringningsarealer ligger uden for nitratklasse 1-3. I lovgivningen medfører dette, at det generelle beskyttelsesniveau, som bestemmes af harmonikravet, regnes for at være tilstrækkeligt til at beskytte overfladevand mod påvirkning fra nitrat.

Da det reelle husdyrtryk er lig end det maksimalt tilladte, vurderes det, at beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat til overfladevand er overholdt. Der bliver derfor ikke

stillet vilkår til nedbringelse af husdyrtrykket/krav til efterafgrøder for at nedbringe påvirkningen af overfladevand med nitrat.

16.7 Beregninger for arealerne - nitrat (Grundvand)

Udbringningsarealerne tilføres 22.437,4 kg N (115,7 kg/ha) pr. planår.

Ingen af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde

Der anvendes samme sædskifte som referencesædskiftet på alle arealer. Det drejer sig om sædskifterne S2 og S4.

Alle arealer omkring Blans ligger alle udenfor områder med særlige drikkevandsinteresser og udenfor indvindingsoplande.

Arealerne ved Kopperholm ligger i område med særlige drikkevandsinteresser, men udenfor indvindingsoplande. Der er en god beskyttelse, idet lerlaget er på mere end 30 meter.

Miljømyndighedens vurdering

Vurderingerne af grundvandspåvirkningen bygger på regionplantemaer. Den detaljerede kortlægning af grundvandsressourcen, som staten står for, er kun lige startet i Sundeved-området. Det betyder, at der endnu ikke foreligger detaljerede oplysninger om lertykkelse, sårbarhed m.m. På baggrund af det foreliggende materiale vurderer Kommunen, at der ikke er grund til at stille særlige vilkår af hensyn til grundvandsinteresser.

16.8 Beskyttet natur

Ingen udspretningsarealer indeholder natur, som er beskyttet i henhold til § 7 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*. Der er ca. 950 meter fra mark EL8 til en hede/overdrev beliggende ved Adsbøl. Det er den nærmeste naturtype, der er beskyttet i henhold til § 7 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*. Ingen af udspretningsarealerne afvander til naturområder, der er beskyttede i henhold til § 7 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Ingen af udspretningsarealerne er natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, men flere af arealerne grænser op til natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Beskyttelsen betyder, at man ikke må foretage ændringer eller indgreb, der kan forringe de beskyttede områders tilstand.

§ 3 arealer i forbindelse med egne eller forpagtede arealer:

Mark 3-0 grænser på vestsiden op til et beskyttet engareal (se bilag 8.0). Mark 9-0 og 10-0 grænser begge op til et engareal beliggende ud mod vandet (se bilag 8.1).

Udbringningsarealerne skråner ikke kraftig mod § 3 arealerne.

§ 3 arealer i forbindelse med gylleaftaler:

Gylleaftale med Karen Ravn, Blansskov 17:

- aft.KR.9
Syd for udbringningsarealet er et § 3 engareal hvori der løber et målsat vandløb (se bilag 8.2). Vandløbet ligger tættest på marken. Der kan således ikke ske afstrømning fra arealet til engen.

- aft.KR.5
Arealet grænser mod vest op ad et beskyttet vandløb, der løber i kanten af et § 3 engområde (se bilag 8.3). Det skrånede ikke kraftigt ned imod vandløb og engområde.
- aft.KR.2
Marken grænser op mod et område med en § 3 eng og et målsat vandløb (se bilag 8.4). Vandløb og delvist eng slår et knæk væk fra marken, så marken ikke er i tæt berøring med den beskyttede natur. Det skrånede ikke ned mod § 3 naturen.

Gylleaftale med Bent Clausen, Langbro 2:

- BCaft-11
På marken er der to vandhuller, der ikke er medtaget i udbringningsarealet (se bilag 7). Der er ikke registreret padde i vandhullerne. Det skrånede ikke kraftigt ned mod vandhullerne.

Miljømyndighedens vurdering

Ingen af § 3 arealerne har en målsætning i henhold til regionplan 2005-2016 og da ingen af udbringningsarealerne skrånede kraftigt ned mod disse § 3 arealer, vurderes det, at der ikke er risiko for overfladeafstrømning med nitrat fra de marker, der benyttes som udbringningsarealer.

Det vurderes, at heden/overdrevet beliggende ved Adsbøl, ligger i så stor afstand fra udbringningsarealerne, at heden/overdrevet ikke påvirkes væsentligt med ammoniak.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er beskyttede sten- og jorddiger langs markerne aft.HD4 og aft.HD3. De beskyttede sten- og jorddiger er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven § 29 a. Det betyder, at de ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Sønderborg Kommune.

Miljømyndighedens vurdering

Der er ikke beskyttede sten og jorddiger på de arealer, der er ejede eller forpagtede. Der stilles derfor ikke vilkår. Sten og jorddiger er beskyttet af gældende lovgivning.

Kultur- og fortidsminder

På mark aft.KR.5 ligger der en gravhøj (Brudehøj). Fortidsminder, der er omfattet af bestemmelserne i Museumslovens § 29 e, må ikke ændres. Dette vil sige, at alle foranstaltninger, der indebærer en påvirkning af fortidsmindernes indhold og overflade ikke er tilladt. Endvidere må der, inden for en afstand af 2 meter fra fortidsmindets bund, ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes jf. § 29 f i museumsloven.

Miljømyndighedens vurdering

Der er ikke beskyttede kultur- og fortidsminder på de arealer, der er ejede eller forpagtede. Der stilles ikke vilkår, da kultur- og fortidsminder er beskyttet af gældende lovgivning.

16.9 Vandløb

- aft.KR.9
Syd for arealet løber et vandløb, som ifølge Regionplan 2005-2016 er målsat B1. Målsætningen er ikke opfyldt (se bilag 8.2). Dette vil sige, at vandløbet er gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk og at vandkvaliteten ikke blev fundet tilfredsstillende på måletidspunktet.

Mark aft.KR.9 hælder med ca. 9 grader ned mod vandløbet. Dette medfører øget risiko for overfladeafstrømning med nitrat/fosfor. Der er 10 meter mellem vandløbet og det angivne udspretningsareal.

- aft.KR.5
Der løber et beskyttet vandløb (Bovrup Bæk) på vestsiden af arealet (se bilag 8.3). Den sydligste ¾ del af vandløbsstrækningen ved arealet har ifølge Regionplan 2005-2016 målsætningen B1 (Gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk). Målsætningen er opfyldt. Den nordligste ¼ del af strækningen langs arealet har målsætningen B2 (Laksefiskevand). Her er målsætningen ikke opfyldt. Arealet er ikke stærkt skrånende ned mod vandløbet. Vandløbet er desuden omfattet af vandløbslovens § 69. Det betyder bl.a., at der skal være en dyrkningsfri 2-meter bræmme ned mod vandløbet.
- BCaft-11
Der løber et vandløb øst for arealet langs vej. Dette vandløb er ikke målsat.
- aft.KR2
Der løber et vandløb vest for arealet (se bilag 8.4). Vandløbet slår et knæk så berøringen med arealet er ikke ret stort. Vandløbet er målsat B2. Målsætningen er ikke opfyldt. Ved vandløbet ligger en § 3 eng. Arealet er ikke stærkt skrånende ned mod vandløbet. Vandløbet er desuden omfattet af vandløbslovens § 69. Det betyder bl.a., at der skal være en dyrkningsfri 2-meter bræmme ned mod vandløbet.
- aft.HD.3 og aft.HD.4
Der løber en ikke målsat grøft lang arealerne.
- EL5* og EL8
Øst for arealerne er der et vandløb som ifølge Regionplan 2005-2016 er målsat B1 (se bilag 8.5). Målsætningen er ikke opfyldt. Markerne skråner ikke kraftigt ned imod vandløbet. Vandløbet er desuden omfattet af vandløbslovens § 69. Det betyder bl.a., at der skal være en dyrkningsfri 2-meter bræmme ned mod vandløbet.

Miljømyndighedens vurdering

Ingen af de ejede og forpagtede arealer grænser op imod beskyttede vandløb.

Mark aft,KR.9 skråner kraftigt mod vandløbet. Dette medfører øget risiko for overfladeafstrømning med nitrat/fosfor. Der er dog 10 meter mellem vandløbet og det angivne udspretningsareal. Dette vurderes at være nok til, at vandløbet ikke belastes væsentligt ved overfladeafstrømning, da vegetationen optager nitrat/fosfor. Det er derfor ikke nødvendigt med en § 16 godkendelse af arealerne.

Arealerne aft.KR.5, aft.KR2, EL5* og EL8 grænser op til målsatte vandløb. Da ingen af markerne skråner kraftigt mod vandløbet, vurderes det, at vandløbet er tilstrækkeligt beskyttet ved overholdelse af den gældende lovgivning. Sønderborg Kommune har derfor vurderet, at der ikke er behov for en § 16 godkendelse af arealerne.

16.10 Bilag IV arter og Natura 2000

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde, ynglested eller sporadisk levested på ejendommens arealer. På baggrund af faglig rapport 322 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab, vurderes det umiddelbart, at der er tale om følgende arter: Dværgflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, brunflagermus, vandflagermus, Stor vandsalamander,

Spidssnudet frø, løvfrø, løgfrø og markfirben. Af disse arter er vandflagermus, langøret flagermus og løgfrø i 1997 opført på rødlisten som sårbare. I området er bevaringsstatus for vandflagermus og langøret flagermus gunstig, mens bevaringsstatus for løgfrø er stabil. Ifølge habitatdirektivets artikel 12 stk. d, må yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges.

I forbindelse med udarbejdelsen af § 12 ansøgningen for Blans Nørremark 34, har Sønderborg Kommune undersøgt naturen i en zone på 1000 meter fra staldanlægget på Blans Nørremark 34. I den forbindelse blev der ikke registreret bilag IV arter. Undersøgelsen er ikke udtømmende for arealernes reelle indhold af bilag IV arter, da besigtigelsen har fokuseret på biotoper og ikke arter. De registreringer Sønderborg Kommune har for paddeforekomsten i området er utilstrækkelige.

En stor del af arealerne syd for ejendommen er udpeget som område med naturinteresse (se bilag 3), hvor den biologiske mangfoldighed ønskes øget ved bl.a. at arealdriften i disse områder ekstensiveres, og de biologiske korridorers funktion fremmes. Ændringer i arealanvendelsen må ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder. Områdets småskove danner et system af biotoper, der er særlig vigtige for spredningen af flora og fauna. Indenfor 1000 meter zonen er der endvidere en del sammenhængende mosaiknatur bestående af vandløb, mose og enge. Det eksisterende anlæg ændrer ikke spredningskorridorers funktion, da det ikke umiddelbart giver anledning til, at der fjernes vigtige ledelinjer i landskabet.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes ikke nødvendigt at stille krav om kompenserende foranstaltninger i de lokaliteter, som udgør potentielt set meget vigtige ynglelokaliteter for bilag IV-arter, da ansøgte udvidelse ikke formodes at forårsage tilstandsændringer i disse områder. Det anbefales dog, at der laves yderligere beplantninger nær anlægget, som kan fælde dele af de kvælstofforbindelser, som afdamper fra produktionen og lager.

Natura 2000

Der er ingen udbringingsarealer i Natura 2000 områder.

Fra mark EL8 og til det nærmeste Natura 2000 område, som er Flensborg Fjord og Nybøl Nor (Fuglebeskyttelsesområde 64), er der ca. 1050 meter (se bilag 9). Fuglearterne på udpegningsgrundlaget er troldand, bjergand, hvinand og toppet skallesluger. EL8 og EL-5* grænser op til Fiskbæk, der afvander til Nybøl Nor (se bilag 8.5). Målsætningen mht. næringssalte, vurderes ikke at være opfyldt i habitatområdet.

Gråstenskovene (Habitatområde 83), ligger ca. 1170 meter vest for EL2.

Udpegningsgrundlaget er flere sjældne fuglearter, som er set i skovene i yngletiden, samt de tre skovtyper bøgeskov, elleskov og askeskov. Området er følsomt for kvælstofpåvirkning.

Markerne ligger med væsentlig større afstand til øvrige Natura 2000 områder og ingen af arealerne afvander hertil. Øvrige Natura 2000 områder er Lilleskov og Troldmose (Habitatområde 189), Bredgrund (Habitatområde 173) og Augustenborg Skov (Habitatområde 200). Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark (Habitatområde 84 og Fuglebeskyttelsesområde F58).

Miljømyndighedens vurdering

Arealerne ved Kobberholm ligger i et område der afvander til Nybøl Nor via Fiskbæk. Der er dog lang afstand fra arealerne til Natura 2000 området. EL8 og EL-5* skrånere ikke kraftigt ned i mod vandløbet og der er god vegetation imellem markerne og vandløbet. Det vurderes

derfor, at de generelle regler om 2 meter bræmmer er tilstrækkeligt til at arealanvendelsen ikke har negativ indflydelse på Nybøl Nor. Ingen af de andre udbringningsarealer ligger i nærheden af eller afvander til Natura 2000 områder. Samlet set vurderes det, at arealanvendelsen ikke har negativ indflydelse på Natura 2000 områder.

17. GENERELLE REGLER

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges. I bilag 10 er nævnt en række af de gældende vejledninger og lovgrundlag.

18. HØRING

Ansøgningen blev offentliggjort ved en annoncering i Sønderborg Ugeavis den 5. marts 2008. Der er i forbindelse med høringen ikke kommet indsigelser / udtalelser.

Et udkast til godkendelsen har fra d. 20. feb. 2009 til d. 25. feb. 2009 været i høring hos ejer/ansøger Hans Rostgaard Clausen og rådgiver Anny Hansen Landbosyd.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været udsendt i høring hos berørte parter i 6 uger. Høringen har fundet sted i perioden 7. marts 2009 til 1. maj 2009. Der er i høringsperioden indløbet 5 høringssvar.

- Karen Rostgård Ravn, Blansskov 17, 6400 Sønderborg har ingen kommentarer til miljøgodkendelsen.
- Jørgen Lund, Blåkrogvej 41, 6200 Aabenraa har ingen kommentarer til miljøgodkendelsen.
- Marianne Hodenberg, bosiddende i Tyskland, men ejer af Blansskov 14 som bruges som ferie/sommerbolig, klager over lugtgener. Denne klage er behandlet i afsnit 9.2.
- Kristian Pedersen, Blans Nørremark 34, 6400 Sønderborg oplyser at han ikke har og aldrig har haft lugt eller støjgener fra Hans Clausens svineproduktion.
- Flemming Vendelboe, Blansskov 5, 6400 Sønderborg oplyser at han absolut ingen indvendinger har mod den ansøgte udvidelse, da han opfatter ansøger som en dygtig og ansvarlig landmand.

Afgørelsen er offentliggjort i Sønderborg og Aabenraa Ugeavis og på Sønderborg Kommunes hjemmeside: www.sonderborg.dk, d. 20. maj 2009.

19. KONKLUSION

Sønderborg Kommune meddeler herved godkendelse af den ansøgte udvidelse af slagtesvineproduktionen på Blans Nørremark 34, 6400 Sønderborg i henhold til § 12 stk. 2 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*. Det vurderes, at virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra virksomheden, når virksomheden indrettes og drives som beskrevet, og når de i godkendelsen meddelte vilkår efterkommes.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i beskrivelsen af ejendommen samt i vurderingen af udvidelsen.

Det lovlige dyrehold er herefter en produktion på 7.187 slagtesvin 30-114 kg svarende til 248,46 DE.

Godkendelse omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Blans Nørremark 34, 6400 Sønderborg. Husdyrproduktionen er tilknyttet CHR-nr. 68479. Ejendommen er desuden tilknyttet CVR-nr. 13783071

Godkendelsen gælder kun det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsarealer og lignende, før ændringen er godkendt af Sønderborg Kommune. Udskiftning af arealer indenfor samme kategori (ejede/forpagtede/tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med udvidelsen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Husdyrloven § 39.

20. VILKÅR FOR EJENDOMMEN

Denne godkendelse meddeles i overensstemmelse med husdyrlovens § 12 stk. 2. Vilkårene er fastsat på baggrund af oplysningerne i ansøgningsmaterialet, den miljøtekniske beskrivelse, samt miljømyndighedens vurdering. Vilkårene omfatter anlægget, husdyrholdet og samtlige arealer, der drives under ejendommens CVR-nr. Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Generelle vilkår

1. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft.
2. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – og så selvom disse regler eventuelt må være skærpede i forhold til denne godkendelse.
3. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne miljøgodkendelse, herunder ansøgningsmaterialet, supplerende oplysninger, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse og senere afgørelser foreskriver andet.
4. Udskiftning af arealerne indeholdt i denne godkendelse skal forud anmeldes til kommunen senest inden planårets begyndelse den 1. august, jf. § 16 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.
5. Ændringen og udvidelsen skal være gennemført senest maj 2011. Med gennemført menes, at de ansøgte ændringer i staldindretning er sket, og at der er indsat et dyrehold, der svarer til etablering af det godkendte dyrehold i staldanlægget. Er produktionen ikke fuldt gennemført til den dato, vil godkendelsen kun gælde for den produktion, der er ved udløbet af de to år eller registreret i løbet af de to år. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt besætningens størrelse efter to år efter godkendelsesdatoen ikke har opnået den godkendte størrelse.
6. Virksomhedens miljøgodkendelse skal jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hver 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2017.

Husdyrholdet, staldanlæg og drift

Husdyrholdet og staldanlæg

7. Svinebruget tillades årligt drevet med en produktion på maksimalt 7187 slagtesvin (30-114 kg) svarende til 248,5 DE, jf. bilag 1 i *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v (nr. 1695 af 19/12/2006)*.

8. Indretning af bygning 11 til stald kræver byggetilladelse. Dyreholdet må først udvides med de sidste 415 slagtesvin (30-114 kg), når staldafsnittet er indrettet.
9. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal og vægt af indsatte grise, antal dyr bortskaffet til destruktionsanstalt, antal og vægt af dyr sendt til slagtning samt eventuelt solgte levende dyr. Dokumentation kan være i form af E-kontrol eller kvitteringer fra indkøb, destruktionsanstalt, slagteri m.v. Driftsjournalen skal fremvises til miljømyndigheden på forlangende, og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.
10. Der skal på ejendommen være mulighed for, at tilsynsmyndigheden kan føre tilsyn med dyreholdets størrelse ved optælling af dyr i staldene.
11. Den godkendte husdyrproduktion skal foretages jævnt fordelt over året.
12. Levende hegn rundt om ejendommen skal vedligeholdes for at ejendommen fortsat kan ligge i "skjul".

Ventilation

13. Nye ventilationsanlæg fra stalde skal sikre, at afkastet sker lodret gennem skorsten uden afdækning. Afksthøjden skal være mindst 1 meter over tagryg. Så få ventilationsafkast som muligt i de enkelte staldsektioner må være i brug samtidigt, så den højst mulige afkasthastighed opnås. Dette vilkår gælder også for bygning 11, der indrettes til stald.
14. Ventilationsanlægget skal jævnlige efterses og rengøres. Data skal føres ind i en driftsjournal. Driftsjournalen skal gemmes i fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

Foder

15. Der skal føres driftsjournal over mængden af forbrugt husdyrfoder og opstået spild.
16. Ud fra følgende formel skal type 2 korrektion være højst 0,954:

$$\left(\frac{\text{FEsv pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FEsv}}{6250} - \left(\frac{\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}}{\text{kg N pr. kg tilvækst}} \right) \right) / \left(\frac{\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}}{\text{kg}} \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})) / 1000 \right)$$

Samtlige slagtesvin på ejendommen skal leve op til disse krav. Dokumentation skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Dokumentation skal vise forbruget af foder i perioden, samt antal kg produceret slagtesvin f.eks. i form af faktura fra foderstoffirma og afregninger fra slagteri.

Råvarer og hjælpestoffer

17. Virksomhedens el-forbrug skal kunne dokumenteres for tilsynsmyndigheden, f.eks. ved kvittering fra el-selskabet. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og fremvises tilsynsmyndigheden på forlangende.

18. Hvis virksomhedens elforbrug overstiger 95.500 kWh/år skal der foretages et energieftersyn inden 1 år efter at elforbruget overstiger ovenstående. Besøgsrapporten fra energieftersynet skal fremsendes miljømyndigheden, og eventuelle forslag til forbedringer, som via en besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal udføres senest 2 år efter ansøgers modtagelse af besøgsrapporten.
19. Der skal føres journal over energiforbrug (el, fyringsolie, dieselolie).
20. Vandforbruget registreres i en driftsjournal årligt. Journalen skal opbevares i 5 år og forevises miljømyndigheden på forlangende.
21. Der skal udføres regelmæssigt kalibrering af drikkevandsanlægget.
22. Såfremt der på bedriften anvendes flydende handelsgødning, skal det opbevares i tanke på fast plads med afløb til gyllebeholderen.
23. Ved håndtering af smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
24. Tankning af diesel skal foregå på en plads med fast bund således at eventuelt spild kan opsamles.
25. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning.

Driftsforstyrrelser eller uheld

26. Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.
27. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette Tilsynsmyndigheden, Landbrugsgruppen, Sønderborg Kommune, tlf.: 8872 4085.
28. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Det vil sige udformet på et sprog alle kan forstå.

Gødningsproduktion og – håndtering

Flydende husdyrgødning

29. Der skal altid være en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder på husdyrbruget
30. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og skal foregå på en måde, der medfører mindst mulig gene for omgivelserne.
31. Påfyldning af gylle til vogn skal ske på påfyldeplads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal ind mod gyllebeholderen være afgrænset af en jernbetonmur eller lignende, der sikrer mod påkørsel af denne.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Støj fra anlægget og maskiner

32. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer) Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-07 (1/2 time)	Alle dage kl. 22-07 Maksimal værdi
55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

Miljømyndigheden kan årligt forlange, at virksomheden skal dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal foretages og afrapporteres som "miljømåling - ekstern støj" i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger nr. 6 fra 1984 og nr. 5 fra 1993. Myndigheden kan maksimalt forlange én måling årligt, hvis værdierne er overholdt.

Dokumentationen skal tilsendes miljømyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Tidsfrist herfor aftales med miljømyndigheden

33. Dokumentation skal udføres efter Miljøstyrelsens gældende vejledninger af et firma, som er godkendt af Miljøstyrelsen. Målingerne/beregningerne skal foretages og afrapporteres som "Miljømåling - ekstern støj".

Målingen/beregningen skal foretages for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund, under de mest støjbelastende driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden.

Grænseværdier for støj anses for overholdt, hvis målte eller beregnede værdier fratrukket ubestemtheden er mindre end grænseværdien. Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger. Ubestemtheden må ikke være over 3 dB(A).

Støv fra anlæg og maskiner

34. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal
35. Stalde, anlæg og udenomsarealer m.v. skal vedligeholdes, så der ikke kan opstå væsentlige støv- og lugtgener i området udenfor ejendommens grund.

Transport

36. Transport af flydende husdyrgødning på offentlig vej til udbringningsarealerne ved Kobbørholm (se bilag 5.1) skal foregå i transportvogne, der ikke i samme arbejdsgang anvendes til udbringning af husdyrgødning i marken.
37. Efter udbringning af gylle på marken skal det sikres, at slæbeslanger mv. er tømt, så der ikke spildes gylle på vejen.

Spildevand

38. Vand fra vask af stalde betragtes som flydende husdyrgødning og skal tilledes gyllebeholder.
39. Ny vaske- og påfyldeplads skal etableres inden 3 mdr. efter at godkendelse er meddelt. Vaskepladsen skal til enhver tid være minimum to meter bredere og to meter længere end den største maskine, som vaskes på vaskepladsen. Vaskepladsen skal opføres efter beskrivelse i byggeblad nr. 103.11-03 fra Landscentret. Olie/benzinudskillere kan undlades såfremt pladsen har afløb til gyllebeholder. Ved placering ved gyllebeholderen skal vaske- og påfyldeplads være afgrænset af en jernbetonmur eller lignende, der sikrer gyllebeholderen mod påkørsel. Etablering af vaske- og påfyldeplads skal anmeldelse til afdeling BYG ved Sønderborg Kommune.
40. Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, samt grisetransportvogne og marksprøjte skal foregå på støbt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Indtil vaske/påfyldeplads er etableret kan der vaskes på et bevokset areal.
41. For at undgå tilførsel af miljøfremmede stoffer til vandmiljøet, stilles der vilkår om, at der ikke må vaskes maskiner, påfyldes sprøjte eller håndteres andre miljøfremmede stoffer herunder gødning på betonplads ved udleveringsrampe. Betonpladsen har afløb til overfladevandssystemet.

Affald

42. Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende.

Ophør

43. Ophør af produktion på ejendommen skal meddeles til Sønderborg Kommune

21. VILKÅR FOR AREALERNE

44. Arealerne skal drives, som beskrevet i ansøgningen, de supplerende oplysninger og som sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse, medmindre vilkårene i denne godkendelse, lovændringer og senere afgørelser foreskriver andet.
45. Den del af godkendelsen der vedrører arealerne, skal være kendt af de personer, der er beskæftiget med den pågældende del af arealdriften.

46. Vedr. BH aft-5, BH aft-6, BH aft-8 beliggende på matrikel 8, Bovrup ejerlav. Når ejer selv skal bruge arealet, skal arealudskiftningen anmeldes og godkendes af Kommunen.
47. Hvis der på et tidspunkt ikke er tilstrækkeligt udbringningsareal til rådighed, skal dyreholdet mindskes, så de gældende harmonikrav kan overholdes.

22. VILKÅR FOR TANKANLÆG

48. Tanken uden mærkeplade skal sløjfes.
49. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning.
50. Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
51. Den ejer eller bruger, der vil etablere et nedgravet anlæg på 100.000 l eller derunder eller et overjordisk anlæg på 200.000 l eller derunder, skal senest 4 uger før arbejdet påbegyndes, meddele tilsynsmyndigheden, hvornår anlægget skal etableres. For etablering af anlæg under 6.000 l er fristen for anmeldelse til tilsynsmyndigheden 2 uger. Sammen med meddelelsen fremsendes beskrivelse af anlægget samt skitse over anlæggets placering på ejendommen.
52. Tilsynsmyndigheden kan i forbindelse med etablering kræve, at anlægget tæthedsprøves for ejerens eller brugerens regning. Dette gælder dog ikke anlæg, som opfylder kravene i bekendtgørelse om forebyggelse af jord- og grundvandsforurening fra benzin- og dieselsalgsanlæg samt andre anlæg med tilsvarende dobbeltvæggede tanke og rørsystemer.
53. Den ejer eller bruger, der etablerer anlægget, skal fremsende kopi af tankattest eller overensstemmelseserklæring og eventuel dokumentation for anlæggets tæthed til tilsynsmyndigheden umiddelbart efter etableringens færdiggørelse.
54. Den ejer eller bruger, der etablerer et nedgravet anlæg på 100.000 l eller derunder eller et overjordisk anlæg på 200.000 l eller derunder, skal sikre, at tanken er typegodkendt. Ejeren eller brugeren skal desuden sikre, at nedgravede ståltanke har typegodkendt, indvendig korrosionsbeskyttelse. Den, der ejer eller bruger en entreprenørtank, skal sikre, at tanken er typegodkendt.
55. Ved etablering af et nedgravet anlæg på 100.000 l eller derunder eller et overjordisk anlæg på 200.000 l eller derunder skal ejeren eller brugeren sikre, at følgende krav er opfyldt:
 - Ejer eller bruger skal sikre, at rørsystemet, som hører til de ovennævnte anlæg, er typegodkendt.
 - Anlægget må ikke etableres inden for en afstand af 50 m fra indvindingsboringer til almene vandforsyningsanlæg og 25 m fra andre boringer og brønde, hvorfra der indvindes drikkevand.
 - Anlæg må ikke nedgraves inden for det beskyttelsesområde for grundvandsindvinding, som er fastlagt i forbindelse med en vandindvindingstilladelse efter de til enhver tid gældende regler i miljøbeskyttelsesloven.

- Anlæg må ikke nedgraves eller på anden måde anbringes under eller så tæt ved bygninger, at anlæggene ikke kan fjernes.
 - Pejlehuller og mandehuller skal være let tilgængelige.
 - Nedgravede rør skal overalt være omgivet af mindst 15 cm sand til alle sider.
 - Påfyldnings- og udluftningsrør skal fremføres vandret eller med fald mod tanken og skal være afsluttet med hætte eller dæksel. Udluftningsrør skal være ført mindst 50 cm over terræn.
 - Krav til etablering, som er anført på tankattesten eller overensstemmelseserklæringen.
56. For overjordiske anlæg gælder yderligere:
- Tanken skal opstilles på et jævnt og varigt stabilt underlag.
 - Der skal på tanken være monteret overfyldningsalarm. Overfyldningsalarman skal være placeret således, at den kan registreres ved påfyldningsrøret.
 - Ståltanke skal på en konstruktion være hævet over underlaget, således at inspektion af bunden kan finde sted.
 - Afstand fra tanken til væg eller anden konstruktion skal være mindst 5 cm.
 - Plasttanke, der er godkendt til placering direkte på underlaget, skal etableres på et tæt underlag, som strækker sig mindst 10 cm uden om tanken.
 - For anlæg med tankudløb, skal der være monteret en afspærringsanordning umiddelbart ved tankudløbet.
57. Ved sløjfning af et nedgravet anlæg på 100.000 l eller derunder eller et overjordisk anlæg på 200.000 l eller derunder skal eventuelt restindhold i anlægget fjernes, og anlægget skal fjernes, eller påfyldningsstuds og udluftningsrør afmonteres, og tanken afblændes, således at påfyldning ikke kan finde sted.
58. Meddelelse om, at anlægget er sløjfet, samt oplysning om de trufne foranstaltninger, skal indgives af ejeren til tilsynsmyndigheden senest 4 uger efter sløjfningen
59. Såfremt brugen af et nedgravet anlæg på 100.000 l eller derunder eller et overjordisk anlæg på 200.000 l eller derunder varigt ophører, skal ejeren sørge for, at det sløjfes i overensstemmelse med stk. 1 og 2.
60. For etablering af anlæg under 6.000 l tilsluttet fyringsanlæg til bygningsmæssig opvarmning med en indfyret effekt på højst 120 KW gælder, udover bestemmelserne i kapitel 6, følgende:
- Rørforbindelsen (sugerøret) mellem tanken og forbrugssted skal være enstrenget.

- Sugerøret skal udføres i overensstemmelse med bilag 2, afsnit 1, nr. 4, eller afsnit 2, nr. 2.
 - Sugerøret skal afsluttes ved oliefyret med en smeltesikringsventil.
 - Sugerør, som fremføres overjordisk og som ikke er indstøbt, skal være forsvarligt understøttet med rørbærere. Olieafluftere, filtre og lignende komponenter skal være forsvarligt fastmonteret.
 - Påfyldningsrør og udluftningsrør skal være fremført med fald mod tanken, afsluttet med henholdsvis aflåseligt standard-påfyldningsdæksel og standard-udluftningshætte.
61. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at ejeren eller brugeren, der etablerer anlægget, fremsender dokumentation eller en skriftlig bekræftelse af, at ovenstående krav, er overholdt.
62. Følgende anlæg under 6.000 l må ikke tages i brug til opbevaring af olieprodukter:
- Anlæg, der har været anvendt til opbevaring eller opsamling af andet end olieprodukter, eksempelvis husspildevand og ajle.
- Anlæg, der har været anvendt til opbevaring af olieprodukter, som kræver opvarmning for at kunne transporteres.
- Nedgravede anlæg, der er sløjfet.
63. Overjordiske tanke under 6.000 l, der flyttes, må etableres uanset bestemmelsen i § 26, stk. 1, såfremt tanken er forsynet med oprindeligt mærkeskilt, der som minimum oplyser om fabrikantens navn og hjemsted, tankrumfang og -type, fabrikationsnummer og -år.
64. På overjordiske anlæg under 6.000 l tilsluttet fyringsanlæg til bygningsmæssig opvarmning skal være installeret overfyldningsalarm.
65. På anlæg under 6.000 l tilsluttet fyringsanlæg til bygningsmæssig opvarmning med en indfyret effekt på højst 120 KW skal være installeret enstrenget rørsystem.
66. Hvis ejeren eller brugeren af et anlæg eller en pipeline konstaterer eller får begrundet mistanke om, at anlægget eller pipelinen er utæt, skal tilsynsmyndigheden straks underrettes. Såfremt brugeren er en anden end ejeren, skal brugeren tillige underrette ejeren. Desuden skal ejer eller bruger straks træffe foranstaltninger, der kan bringe en eventuel udstrømning til ophør, f.eks. ved tømning af anlægget.
67. Såfremt der under påfyldning af et anlæg sker udstrømning af olieprodukter, herunder spild, der ikke umiddelbart kan fjernes, skal den, der har forestået påfyldningen, straks underrette tilsynsmyndigheden og ejeren eller brugeren af anlægget. Konstateres spildet af ejeren eller brugeren af anlægget, skal denne straks underrette tilsynsmyndigheden.
68. Ejeren og brugeren af et anlæg skal sikre, at anlægget er i en sådan vedligeholdelsesstand, at der ikke foreligger en åbenbar, nærliggende risiko for, at der kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand, herunder må der ikke forefindes væsentlige synlige tæring af tank, rørsystem eller understøtningen af overjordiske tanke. Ejeren og brugeren af et overjordisk anlæg skal tillige sikre, at anlægget fortsat står på et varigt stabilt underlag.

69. Som led i vedligeholdelse, jf. § 37, skal ejer og bruger af anlægget foranledige, at de nødvendige reparationer finder sted.
70. Reparation af et anlæg skal udføres af en særlig sagkyndig. Den udførende virksomhed skal udlevere dokumentation for det udførte arbejde til tankens ejer eller bruger.
71. Ejeren og brugeren skal opbevare et eksemplar af tankattesten eller overensstemmelseserklæringen, tillæg til tankattesten, udarbejdede tilstandsrapporter og dokumentation for udførte reparationer.
72. Ejeren og brugeren af et anlæg skal sikre, at krav om vedligeholdelse, anvendelse m.v., som fremgår af tankattesten, overensstemmelseserklæring eller øvrige attester, overholdes.

KLAGE

Godkendelsen kan indenfor en frist på 4 uger, fra afgørelsen er offentligt bekendtgjort på Sønderborg Kommunes hjemmeside www.sonderborg.dk, under: "Se alle høringer" eller i Sønderborg og Aabenraa Ugeavis, påklages til Miljøklagenævnet. Klagevejledning er vedlagt i godkendelsen. Klagefristen udløber 17. juni 2009 kl. 15.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen. Hvis godkendelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

GENERELT

Hvis virksomheden udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt på en måde, der medfører forøget forurening eller andre virkninger på miljøet, skal dette godkendes af Sønderborg Kommune, før udvidelsen eller ændringen sker.

Godkendelsen omfatter udelukkende forholdet til miljølovgivningen. Andre godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (fx byggeloven, planloven, m.v.) skal søges separat.

Vibeke Ring Kuntz

Landbrugsgruppen
Fagcenter Natur, Miljø og Byg
Sønderborg Kommune

KLAGEVEJLEDNING

Denne godkendelse er meddelt i overensstemmelse med kapitel 3 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, (Miljøministeriets lov nr. 1572 af 20. december 2006). Godkendelsen kan indenfor en frist på 4 uger – fra den er offentliggjort i Sønderborg Ugeavis og på www.sonderborg.dk - påklages til Miljøklagenævnet af:

- Gårdejer Hans Rostgaard Clausen, Blans Nørremark 34, 6400 Sønderborg.
- Enhver, der har en individuel og væsentlig interesse i sagens udfald
- Miljøministeren
- Sundhedsstyrelsen
- Klageberettigede interesseorganisationer

Godkendelsen kan påklages i overensstemmelse med reglerne i kapitel 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

En kopi af denne godkendelse er sendt til:

- Gårdejer Hans Rostgaard Clausen, Blans Nørremark 34, 6400 Sønderborg.
- Rådgiver Anny Hansen, LandboSyd,
- Miljøministeriet v. Miljøcenter Ribe
- Sundhedsstyrelsen v. Embedslægeinstitutionen Syddanmark
- Arbejdstilsynet
- Danmarks Naturfredningsforening
- Det Økologiske Råd
- Danmarks Sportsfiskerforbund
- Dansk Ornitologisk Forening
- Friluftsrådet

En eventuel klage skal være skriftlig. Klagen mærket "Landbrugsgruppen" skal sendes til landbrug@sonderborg.dk eller til Sønderborg Kommune, SØKO, Postboks 530, 6400 Sønderborg. Kommunen videresender klagen til Miljøklagenævnet sammen med det materiale, der ligger til grund for sagens bedømmelse. Klagen skal være modtaget af Sønderborg Kommune inden klagefristens udløb den 17. juni 2009 kl. 15.

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.